

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto XIV.

V Ljubljani, 9. julija 1942-XX.

Štev. 24 (660)

Vse pride na dan, če ne prej,
pa čez sedem let.

Slovenski rek

DRUŽINSKI TEDNIK

Izhaja ob četrtkih. Uredništvo in
uprava v Ljubljani, Miklošičeva 14/III.
Poštni predal št. 345. Telefon št. 33-32.
Računa pošte hranilnice v Ljubljani
št. 15.395. — Eksploziv ne vračamo,
nefrankirani dopisi ne sprejemamo. Za
odgovor je treba priložiti 2 lra v znakala.

NAROČNINA

1/2 leta 10 lra, 1/2 leta 20 lra,
vse leto 40 lra. V tujini
64 lra na leto. — Naročnino
je treba plačati vnaprej.

CENE OGLASOV

V tekotnem delu: enostopenjska petična vrsta
ali njen prostor (višina 3 mm in širina
65 mm) 7 lra; v glasbenem delu 4,50 lra.
V dvoletnem delu: enostopenjska petična vrsta
ali njen prostor (višina 3 mm in širina
65 mm) 14 lra. — Oglasni darovi
se posebej. Pri večkratnem naročilu popust.

Danes:

TUDI LUCIJA NI OD MUH!

Naš novi roman

(Gl. str. 2 in 3)

Čete Osi prodirajo v Egiptu

Uspehi letalstva v Sredozemlju in v Severni Afriki

Glavni Stan italijanskih Oboroženih
sil je objavil 1. julija naslednje 761.
vojno poročilo:

V Egiptu se nadaljuje operacije
italijanskih in nemških motoriziranih
oklepni sil, ki so prodirle skozi po-
ročje Dabe. Skupine letal Osi so po-
novno napadle na bombardirale voja-
ške naprave na Malti. Dva Spitfira so
sestrelili. Iz teh operacij se eno letalo
ni vrnilo.

Pri oskrbovanju Cirenaike je bila
torpedirana ena naša spremljevalna
izvidniška ladja. Večji del posadke je
rešeno.

Na vzhodnem Sredozemskem morju
so naša torpedna letala potopila južno-
zapadno od Jafe sovražno 5000 tonsko
tovorno ladjo, ki je bila v zaščitenem
konvoju.

Glavni Stan italijanskih Oboroženih
sil je objavil 765. vojno poročilo:

Italijanski in nemški napadna od-
delki so večerj zavzeli trdno zgrajeno
in krčevito branjeno angleško posla-
nico v El Alameinu (Arabski zaliv);
po divji bitki so čete Osi zlomile so-
vražne črte.

Letalstvo Osi, ki je znova in znova
posegalo v boje, je gospodovalo nad
bojiščem: RAF je izgubila v letalskih
bojih 9 strojev.

Italijanske in nemške letalske sku-
pine so na vsi moč bombardirale opo-
rista na Malti. Mnogo ciljev so zadele.
Lovi, ki so spremljali bombnike, so
v ponovnih živahnih spopadih sestrelili
11 angleških letal, ne da bi utrpeli
kakšno izgubo.

Neko sovražno letalo je na otok
Sarpanto (Egejsko morje) metalo
bombe, ki niso naredile nikake škode.

Glavni Stan italijanskih Oboroženih
sil je objavil 766. vojno poročilo:

Delovanje sil Osi se ugodno raz-
vija južovzhodno od El Alameina. Mo-
gocene sovražne posojanke smo za-
vzeli, prišli pa več kot 2000 ujetnikov
ter zaplenili ali uničili 30 topov in
števila oklepna vozila.

Tudi večerj je našo letalstvo krepko
posegalo v boje na suhem ter je v
bojih uničilo pet angleških letal.

Letalstvo v Mikabbi in La Veneziji
smo silovito bombardirali in številne
bombe vseh velikosti so neposredno
zadele njune naprave. Spremljevalni
italijanski in nemški lovi so v zrač-
nih bojih sestrelili 17 angleških letal.

Pet naših letal se večerj ni vrnilo
z dnevnih vojniš poletov.

Naši hitri bolni, ki delujejo v Črnem
morju, so napadli sovražne prevozne
ladje, bežeče iz Sevastopola, ter so po-
topili eno rusko stražno ladjo v zalivu
Bakaklava.

Glavni Stan italijanskih Oboroženih
sil je objavil 767. vojno poročilo:

Vzhodno in južno od El Alameina
je sovražnik pritegnil na bojišče znat-
ne okrepitve v moštvi in sredstvih in
poskušal zajeti naše napredovanje
s protinapadi, ki pa so jih naše enote
brez odlašanja in odločno v trdi borbi
zlozile. Nadaljuje se postopno izloča-
nje nasprotnih odpornih sredstev.

Večerj je osno letalstvo doseglo nove
uspehe, ko je obilno podpiralo delo-
vanje velikih kopalskih enot. V dolgi
vrsti zmagovitih spopadov s čisto šte-
vilčno precej močnejšimi skupinami,
so italijanski lovi zbili 28 angleških
letal.

Skupine naših letal so ob Sueškem
prekopu napadle letališče Ismailia,
kjer smo zaznali mnogo eksplozij in
požarov.

Tudi nad Malto so sledili dnevnimi
nočnimi napadi, med katerimi smo v bo-
jih sestrelili dva Spitfira, druge pa
uničili na tleh.

Pri dnevnih napadih smo izgubili
4 letala.

Pri Port Saidu je patrulja italijan-
skih torpednih letal zadela dve so-
vražni trgovski ladji srednje velikosti.

Glavni Stan italijanskih Oboroženih
sil je objavil 5. julija 768. vojno poro-
čilo:

Večerj so bile borbe na področju
pri El Alameinu posebno silovite v
južovzhodnem delu, kjer so se kra-
jevo omejele. Ponovne sovražne proti-
napade smo zavrnili in številne ame-
riške ladje uničili. Letalstvo Osi, ki
je neustrašno posegalo v borbo, je
sestrelilo 19 britanskih letal.

Neka naša skupina je napadla leta-
lišče el Cantara (Sueški prekop). Pri
tem je s ugotovljeno učinkovitostjo
bombardirala področje za spravljanje
letal in železniško postajo.

Nad otokom Malto so naši letalski
oddelki v živahni dnevni operaciji, ki
se ji je sovražnik močno upiral, uni-
čili 14 britanskih letal, in sicer so
bombniki sestrelili 2 letala, lovi v
spremstvu pa ostala letala. Čilne, ob-
streljane tudi v nočnih akcijah, smo
večkrat zadeli. Tri naša letala se niso

vrnila; nekateri člani posadke so re-
šeni.

V vzhodnem Sredozemlju je italijan-
sko torpedno letalo zadelo in hudo
poškodovalo sovražno trgovsko ladjo s
5000 tonami.

Glavni Stan italijanskih Oboroženih
sil je objavil 768. vojno poročilo:

Na egiptovskem bojišču delovanje
motoriziranih oddelkov in živahne ak-
cije nasprotnega topništva; sunki na
soprotne oklepne oddelke so bili po-
vsod in takoj odbiti.

Vis. Komisar v Celovcu

Vrnil je obisk gauleiterja Reinerja v Ljubljani. —
Prisrčen sprejem oblasti in prebivalstva

Iz Celovca poročajo:

Visoki komisar za Ljubljansko po-
krajino je 2. t. m. obiskal gauleiterja
za Korosko. Že na prejšnji dan popol-
dne je prišlo častno spremstvo, ki ga
je poslal gauleiter dr. Reiner v Ljub-
ljano. Ponoči so Ekse, Grazioli in
osobe njegovega spremstva s posebnim
vlakom odpotovali v Celovec. Z
Visokim komisarjem so odšli na Ko-
rosko Zvezni Tajnik in Ljubljani, kve-
stor, načelnik vojaškega in gospodarskega
urada, zastopnik razmejitvene
komisije za Slovenijo, dalje podpovelj-
nik GILL-a v Ljubljani, major kara-
binierjev pri Visokem komisarju, tajnik
Pokrajinskega Dopolavora in še
nekaj drugih. Ekse, Grazioli je
spremljala njegova soproga.

Zjutraj je na postaji v Mariboru
Visokega komisarja pozdravil italijan-
ski konzul v Gradcu, komandant Sera-
fini, na postaji v Dravogradu pa so
visokega gosta pozdravili brigadni ge-
neral, poveljnik policije Rösener, za-
stojnik Stajerske dr. Wetz in skupina
častnikov. Postaja je bila okrašena z
italijanskimi in nemškimi zastavami.
General Rösener je Visokega komi-
sarija in gospo pozdravil v imenu gaulei-
terja za Korosko, Ekse, Grazioli pa
se mu je prisrčno zahvalil. Osebnih vlak
je nato nadaljeval svojo pot po pisani
dolini Drave in ob devetih privozil na
postajo v Celovec, ki je bila vsa slav-
nostno okrašena in v zastavih.

Gosta so pričakovali gauleiter, ita-
lijanski generalni konzul Zappi, ki ga
je spremljal cav. Chiti, celovski župan
in drugi odličniki. Dva otroka sta v
imenu italijanske kolonije prinesla lep
sopok cvetja soprogi Visokega komi-
sarija. Ekse, Grazioli in dr. Reiner sta
se prisrčno pozdravila.

Nato je general Suttner Visokemu
komisarju sporočil prisrčni pozdrav
nemških oboroženih sil. Na trgu pred
postajo je bila častna četa in na trgu
je bilo mnogo občinstva, ki je živahno
pozdravljalo italijanskega gosta. Vi-
soki komisar je v spremstvu gaulei-
terja pregledal častno četo, godba SS
pa je izdala koratnico. Poleg oddelka
čet so bile razpostavljene še skupine
Stranke. Med njimi so bili tudi od-
delki fašistov iz Celovca in Beljaka.
Ulice so bile okrašene, z vseh hiš so
vele gostu na čast zastave v pozdrav.

Iz hotela se je Ekse, Grazioli podal
na obisk h gauleiterju v vladno pala-
čo. Tam je bil razgovor o vpraša-
njah, ki se nanašajo na obsejne po-
krajine. Gauleiter je navdušeno po-

Oddelki letalstva Osi so obstrelje-
vali in razbili sovražne čete in kolone
vozil: veliko število avtomobilov je
bilo zažganih ali težko poškodovanih,
v raznih spopadih je bilo sestreljenih
12 sovražnih letal.

Enote pomorskega letalstva so bom-
bardirale pristanišča naprave v Ale-
ksandriji, Suez in Port Saidu.
Iz dnevnih poletov se štiri naša le-
tala niso vrnila.

Potrjeno je, da je potopljen 5000
tonski parnik, o katerem je oznanilo
zadnje vojno poročilo, da je bil tor-
pediran v vzhodnem Sredozemlju.

V okolici Lentinia je večerj eno
angleško letalo vrlo nekaj bomb, ki
niso povzročile žrtve ali škode.

Na Malti živahni bombni napadi na-
ših letal na letališče v Micaibbi; nem-
ški lovi so sestrelili en »Spitfire«.

zdravil Visokega komisarja in pod-
črtal prisrčnost vezi, ki veže obe
strani. Visoki komisar Grazioli se je
zahvalil gauleiterju za pozdrav in za
prisrčen sprejem ter je podčrtal, ko-
likšno delo je gauleiter opravil za po-
glabitev bratrstva med voditelji
Koroske in voditelji Ljubljanske po-
krajine. Nato so obravnavali celo vrsto
vprašanj, ki se nanašajo na bodočnost
obeh pokrajin. Po razgovoru se je Vi-
soki komisar vrnil v hotel, kjer mu
je nato gauleiter vrnil obisk.

Obe visoki osebnosti sta se nato
podali pred spomenik Padlih, kjer je
Visoki komisar položil vence z ita-
lijanskimi in nemškimi zastavami.

Po tej slovesnosti je bilo v hotelu
skupno kosilo. Gauleiter pa je v po-
sebni zdravici povečeval vojaško moč
Osi, ki zmagi pa prispevajo svoji delež
tudi Italijani in Nemci, ki žive v po-
krajinah Ljubljane in Celovca. Gaulei-
ter je nazdravil Kralju in Cesarju,
Duceju in Oboroženim Silam.

Ekse, Grazioli se je živahno in pri-
srčno zahvalil gauleiterju za njegove
besede in izrekel besede največjega
občudovanja za nemško vojsko, oba
naroda pa stopata po isti poti do
zmagi. Navzočne je povabil, naj dvig-
nejo čase na čast Führerju in zmago-
vitim nemškim vojakom.

Popoldne sta Ekse, Grazioli in gaulei-
ter obiskala vojaško bolnišnico.
Skupina deklet je v domačih narodnih
nošah razdelila ranjenim darila Ekse,
Grazioli. Pozneje je Ekse, Grazioli s
svojim spremstvom na parniku na-
pravil izlet po Vrbskem jezeru in se
podal v Vrbo, kjer se je končala lepa
slovesnost.

Celovec, 4. julija. Večerj ob 13. je
Visoki komisar iz Ljubljanske pokra-
jine zapustil Celovec. Bivanje zastop-
nika fašistovske vlade v Celovcu je
bilo novo potrdilo za prisrčnost vezi,
ki veže nemške zastopnike obsejne
župe z italijanskimi oblastmi in vodi-
telji. Sprejem in prireditve na čast
Ekse, Grazioli je dokazovalo, kako pri-
srčno so vezi in prijateljstvo med za-
stojniki oblasti obeh sosednjih držav.

Večerj se je Visoki komisar z Zvez-
nim tajnikom za Ljubljano in italijan-
skim konzulom ter osebjem svojega
spremstva napotil na grobove padlih
med prejšnjo vojno, in je tamkaj po-
častil njihov spomin. Častno stražo so
imeli člani celovskega fašija. Visoki
komisar je položil na grobove lavorjev
vence z italijansko trobojnico, oddelci
godbe pa je dal znak za molk.

Cez dan je Visoki komisar posetil
okolice Celovca. Predvčerajšnjim zve-
čer je bil na večerji pri gauleiterju,
kjer so bile navzoče tudi narodno-
socialistične osebnosti. Te večerje sta
se udeležila tudi najvišji skupinski
vodja SS general Daluege in general
SS Knobloch, ki sta popoldne prispela
iz Berlina z letalom. Po večerji so
napravili gostje izlet k Vrbskemu je-
zeru, kjer je Visoki komisar ponovno
izrekel zahvalo gauleiterju dr. Reiner-
ju za prisrčen sprejem, generalu Da-
leugu pa, ker se je udeležil tovari-
škega razgovora. Ekse, Visoki komisar
Grazioli je vzkliknil tudi Führerju,
veliki Nemčiji in njeni zmagoviti
vojski.

V svojem odgovoru je gauleiter dr.
Reiner podčrtal prisrčnost prijateljstva
in je označil delo, ki ga bosta lahko
opravila oba prijateljska naroda. Po-
udarjal je istovestnost stališč, ki veže
zastopnike obeh obmejnih pokrajin.

Večerj zjutraj sta Visoki komisar in
Zvezni tajnik obiskala italijanski kon-
zulat in sedež Fašija. Tam sta ju spre-
jela generalni konzul Zappi z osebjem
konzulata in tajnik Fašija z velikim
zastopstvom tovarišev, ki bivajo v Ce-
lovcu, Beljaku in drugih središčih Ko-
roske.

Tajnik Fašija Zuzzi je pozdravil oba
vodka, nakar se mu je zahvalil
Ekse, Grazioli, ki je v svojem govoru
želel mnogo uspeha fašistom, delujo-
čim v tujini za domovino.

Ob 13. so se gauleiter in njegovi
najvišji sodelavci napotili na postajo,
da se poslovijo od Visokega komisarja.
Trg pred postajo je bil okrašen z
zastavami Osi, na njem pa so bili
zbrani oddelki orožja SS z godbo na
čelu, kakor tudi oddelki fašija. Po
pregledu častne čete, pri katerem sta
Visokega komisarja spremljala gaulei-
ter in comm. Zappi, se je Visoki
komisar napotil na postajo in se pri-
srčno poslovil od gauleiterja dr. Rei-
nerja in njegovih sodelavcev. Po naro-
čilu gauleiterja so častniki in uradniki
spremlili Visokega komisarja do meje.

Ekse, Visoki komisar Grazioli se je
snoči vrnil v Ljubljano.

Vel. Kralj in Cesar je odlikoval z
zastojnim križcem Savojskega voja-
škega reda admiralja Alberta da Zara,
ki je poveljeval sedmi italijanski po-
morski diviziji v bitki pri Pantelleriji.

Državi Osi sta izjavili, da v Egiptu
ne prihajata kot v sovražno deželo,
temveč da bodo njihove čete spošto-
vale neodvisnost in suverenost egiptov-
skega naroda. Državi Osi namera-
vata samo izgnati Angleže iz Egipta
in osvoboditi bližnji vzhod njihovega
jarma. Ko bo Egipt svoboden, bo imel
določeno mesto v skupnosti neodvisnih
in suverenih narodov.

Najvišje cene povrtinini in sadju je
določil Visoki Komisar za ta teden.
Kila cvetače sme stati največ 5 L,
kumar 8 L, stroboja fižola 4,80 L, ko-
lerabie 3 L, čebule 2,50 L, špinate
4 L, glavne solate 3 L, novega krompi-
ra 3 L. Kila češni hrustavk sme
stati največ 6 L, navadnih češni 5 L.
Liter vrtnih ali gozdnih jagod 8 L.

Ceno soli je zvišal Visoki Komisar
za Ljubljansko pokrajino. Kila rafinirane
soli stane 4 L, prei je pa stala
3 L. Kila navadne soli je prei stala
1,20 L, zdaj pa stane 1,50. Kila živin-
ske soli je prei stala 0,30 L, zdaj pa
0,50 L. Te cene v Ljubljanski pokra-
jini so enake onim, ki jih je ravnal-
stvo državnih monopolov v Rimu
določilo za vso italijansko Kraljevino.

Naredbo glede najema stanovanj in
poslovnih prostorov, ki zanje ne velja
naredba o zapori cen stanovanjem in
so prišla prvič v najem po uveljavitvi

te naredbe, je izdal Visoki komisar.
Na zahtevo najemnikov se sme dovo-
liti revizija najemnin, ki jo opravi za
to določena komisija. Naredba pred-
pisuje natančna navodila glede tega
postopka.

Visoki komisar je imenoval za likvi-
datorja in sekvestra starokatoliške
cerkve comm. dr. Nikolaja Tramon-
tania.

1. julija so stopila v veljavo nova
določila glede sprejemanja in oddaja-
nja brzojavk tudi v Ljubljanski po-
krajini. Odposilatelji brzojavk bodo
morali dokazati svojo identiteto z
italijansko legitimacijo, ki se ni za-
padla. Kadar oddaja brzojavko name-
sto odposilatelja kdo drugi, mora ta
predložiti legitimacijo obeh. Besedilo
brzojavke se mora vselej končati s
navedbami, predpisanimi po obrazcu
brzojavke. Naslov odposilatelja bo
del besedila in ga bo treba plačati.
Tudi prejemnik mora izpolniti in pod-
pisati formular. Sprejem in oddaja
zasebnih brzojavk v mestu Ljubljani
je dovoljen samo na pošti Ljubljana I,
torej na glavni pošti. Vse potrebne
informacije dobi vsakdo pri brzojav-
nih uradih.

Zdravstvena avtokolona Visokega
komisarja v Ljubljani bo vsrila v
mesecu juliju brezplačno zdravniško
službo v zavodu Lichtenurnu na An-
brovevem trgu. Zdravstvena avtokolo-
na ima zobozdravniški odelci, rent-
genski, interni oddelki, oddelki za
otroške bolezni ter oddelki za bolezi
ni v ušesu, nosu in grlu. Zdravja po-
trebni se lahko prijavijo na omenje-
nem mestu vsak dan, razen ob nede-
ljah, od 8. do 12. ure in od 15.30 do
17.30.

Zavoje za vojne ujetnike in inter-
nirane sprejema Italijanski Rdeči
križ, avtonomna sekcija Ljubljana, po
abecednem redu. Vsak ponedeljek se
sprejemajo zavoji za naslovnike s čr-
kami A do D, ob torkih od E do K,
ob sredo od L do P, ob četrtkih od
R do T in ob petkih od V do Z. Od-
posilatelji iz province, ki morajo
imeti za prihod v Ljubljano promat-
nice, lahko prinesejo zavoj vsak dan,
a se morajo izkazati s promatnico.
Ta navodila veljajo samo za Campo
concentramento P. G. 89, Posla Mil-
itare 3200. Zavoji za ostala taborišča,
bodisi v Italiji ali Nemčiji, se spreje-
majo v soboto. Vsakemu interniranu
odnosno ujetniku v taborišču v kra-
jevini se sme poslati na mesec samo
en zavoj.

Knjige za slovenske internirane je
vojaška oblast dovolila. Zato so na-
prošena vsa knjižna podjetja in posa-
meniki, da darujejo knjige in jih
prinesejo ali pošljejo v Salezijska doma
na Rakovniku v Ljubljani.

Ljubljanski župan general Leo Rup-
nik je zaradi razvredite sprejemov
onih, ki prosijo za razgovor, določil,
da bo sprejemal stranke ob torkih,
sredo, četrtkih in petkih od 11. do
12. ure. Podžupan dr. comm. Tra-
chida Salvator bo pa sprejemal vsak
dan od 10. do 12. ure. Stranke se
lahko tudi vsemerno obračajo na žu-
panstvo, toda kratko in jasno, ker bo
sta župan in podžupan osebnostno
prosto in poskrbela za čim hitrejši
odgovor.

Mestni preskrbovalni urad v Ljub-
ljani opozarja vse posestnike na Barju,
da morajo najkasneje do konca julija
posekati vse dreve ob mejah in vzdolž
cest. Posekani les morajo priložiti
mestnemu preskrbovalnemu uradu, ki
bo les odkupil in ga oddal trgovcem
s kurivom. Če posestniki sami ne bi
do konca tega meseca posekali vsega
za posek zrelega lesa, bo to opravilo
oblastvo v smislu predpisov z dne
26. XI. 1941. in les zaplenilo. Mestni
preskrbovalni urad bo organiziral se-
kanje drv tudi na vsem drugem ozem-
lju mestne občine Ljubljanske. Začela
bo poslovali posebna komisija, ki bo
po dogovoru s posestniki gozdnih par-
cel določila, kje in kaj naj se poseka.

Po 25 kil drv na mesec za osebo
bo razdeljeval mestni preskrbovalni
urad tistim, ki nimajo drv niti za
kuho. Drv ne dobe oni, ki imajo za-
logo drv, so posestniki gozdov ali
imajo plin v stanovanju. Upravičeni
naj pridejo po drva v Mestni dom,
soba št. 3 v II. nadstropju, drva bodo
pa dobili na mestni pristavi v Povše-
lovi ulici. S seboj morajo prinesiti me-
narsko knjižico in potrdilo hišnega
lastnika, da nimajo drv ne plina, pa
tudi ne gozdov. Kdor ima na zalogi
več kot osem kil drv za osebo, ne more
dobiti kurjave. Ker je na razpolago
zelo malo drv, naj pridejo ponje res
samo tisti, ki jih nujno potre-
bujejo.

Po radijske aparate naj pridejo tisti,
ki dobe dovoljenje Kr. Kvesture, v
staro cukrarno na Poljanskem naspri
št. 40 ob torkih, četrtkih in sobotah
od 12. do 13. ure. Poleg potrdila Kr.
Kvesture morajo s seboj prinesiti tudi
potrdilo mestne občine, ki so ga do-
bili, ko so radijski aparat oddali.

Pismeno dovoljenje gozdnega last-
nika morajo imeti vsi tisti, ki pobirajo
po gozdovih sublad in sekajo veje.
Kdor bi sekal in odnašal iz gozda
brez takšnega dovoljenja, bo kaznovan
za gozdno tatvino. Posestniki gozdov
naj osebno, ki zanje sekajo v njho-
vem gozdu, dajo pismeno dovoljenje
na tiskovinah, ki jih dobe v mestnem

Africa Settentrionale: Una moltitudine di prigionieri di guerra inglesi attendono d'essere trasportati nel retroterra.
In severne Afrike: Mnogoča angleška vojniš ujetnikov čaka, da jih bodo odpeljali v zaledje.

gospodarskem uradu v Beethovnovi ulici št. 7. Napisana dovoljenja naj biskupski gospodarski urad, ki je bil pripravljen za izdajo, da jih opremi z žigom mestnega poglavarstva.

11.241 bolnikov je sprejela ljubljanska splošna bolnišnica v prvih šestih mesecih letošnjega leta. Ker jih je lani sprejela vse leto 28.316, je torej letošnji obisk bolnikov nekoliko manjši.

Javna bolnišnica Usmiljenih bratov Kandija-Novo mesto opozarja občinstvo, da mora vsak bolnik v smislu čl. 12 t. b. »Ureditve o racionalizaciji življenja izročiti takoj pri vstopu v zavod živilsko nakaznico. Ob odstopu iz bolnišnice se živilska nakaznica vsakomur vrne, obdržijo se na samo odrezki za porabo med oskrbovanjem bolnika.

Za severozahodni, zahodni in jugozahodni del ljubljanske občine, ki je onstran kontrolne črte, bo posloval urad za osebne izkaznice vsako sredo od 8. do 14. ure v gasilskem domu v Dravljah.

Dohod na Rožnik, prav do gostilne, je mogoč vsak dan od 9. do 19. Dovoljena je pot mimo Drenikovega vrha ali na gozdna pot iz Podrožnika.

230 kosov za odpadke je bila namestila ljubljanska občina po ljubljanskih ulicah, da bi vanje ljudje metali papirnate vrečke za sladoled, lupke in druge odpadke. Kljub temu se ljubljanci ne morejo navaditi reda in je morala mestna občina nekatere neredneže kaznovati z globo in celo zaporom.

Pečke marelice in sliv so škodljive. Včasih celo strupene. Otroci jih prav radi tolčejo in jedo, v zadnjem času je pa več takšnih otrok neznošno prišel bolni želodec in so morali poklicati zdravnika na pomoč. V pečkih sadja je namreč majhna količina citra-ovne kisline, ki je eden izmed najhujših strupov. Če torej otrok poje veliko količino stolčenih jedr sadnih pečk, prav lahko nastopi smrtna nevarnost po vsem telesu in celo nevarno zastrupljenje. Matere naj torej pazijo, da otroci ne bodo pobirali po sadnem trgu pečka in se z njimi zastrupljali.

Vrhovni poveljnik oklepnih armad v Severni Afriki general Rommel je postal feldmaršal. Hitler ga je povišal v zahvalo za zasluge, ki si jih je pridobil na afriškem bojišču.

Nemški propagandni minister doktor Götter je napisal v berlinskem tedniku »Das Reich« članek z naslovom »Prepovedan vstop v Evropo«. Med drugim pravi, da je angleško vojaško in politično vodstvo nesposobno in da ne more videti svojih zgrešenih ciljev in priznati svojih zmot. O napovedani drugi fronti je dejal, da bi se po njegovem mnenju lahko imenovala tudi peta ali šesta in da je prav vseeno, ali jo Angleži izvedejo ali ne. Nemci so pripravljeni in komaj čakajo, da bodo otoškim Angležem pripravili takšen sprejem, kakršnega so vredni. Dr. Götter naslavlja celo vrsto znakov, ki Angleži pehaajo v prepad, in zatrjuje nemškemu narodu, da se Churchillove nove pustolovščine ni treba bati, ker jo Anglija mora iverjati, če se hoče rešiti iz zapletenega položaja. Poudaril je, da dela čas za Nemčijo.

Zagrebski listi so pretekli teden objavili uradni razglas o bojih, v katerih so italijanske čete skupaj z nemškimi in ustaškimi pod vodstvom poveljnika II. italijanske armade očistile vzhodno Bosno upornikov. Po nepretrdnih gnebnih in čerh — pravi razglas — se je združenim četam posrečilo streliti odpor upornikov. Mnogo so jih zajeli, le majhnemu številu se je po posrečilo pobegniti. Zajeli so tudi mnogo uporniškega orožja v zelo dobrem stanju: pušk, strelnic in strojniskih pušk ter topov. Italijanske sile, pravi poročilo, so v osvobodeno ozemlje zasejale seme omike in tisoletne kulture, ki je kljub mejam združevala evropske narode v boju zoper skupnega sovražnika.

Ob peti obletnici vojne med Japonci in Kitajci je govoril japonski veleposlanik pri nankinški vladi. Izjavil je, da je angleški imperij v razsulu, da je angleška mornarica vse bolj omajana in da bo prišel čas, ko bo popolnoma odstranjen zahodniški vpliv na vzhodu. Cilj Japonske v Aziji — je izjavil veleposlanik — je osvoboditev azijskih narodov in pospeševanje njihove stare civilizacije in njihovega blagostanja. Japonsko poslanstvo je božjega pomena in nima primera v zgodovini, je dejal japonski veleposlanik. Na koncu je poudaril, da so Japonci srečni, ker kitajska nacionalna vlada sodeluje pri obnovi velike Azije.

Radijska oddajna postaja v Sarajevu bo prišla oddajati uredi tega meseca. Vsak dan bodo tri oddaje. Veliko pozornosti bodo posvečali glasbenim točkam; med njimi bodo sevdalinke na prvem mestu.

Vsakdo, kdor je kupil drva po 12. maju t. l. se mora po določilih zagrebske mestne občine zglasiti v roku treh dni pri trgovcu, kjer je kupil drva, z nabavno knjižico. Trgovce mu mora vpisati dan in količino kupljenih drv. Kdor te odredbe ne bo izpolnil, bo kaznovan z denarno globo, z zaporom in zaplenbo drv.

Zagrebski jesenski velesejem se bo pričel 4. septembra. Po vestih, ki prihajajo iz Zagreba, je razstavišče po večini že oddano. Velesejane se bodo udeležila Italija, Nemčija, Bolgarija, Slovaška, Romunija in Madžarska. Madžarska je že pričela graditi na razstavišču svoj lastni paviljon.

Tobačni nasadi v Pomorjavu v Srbiji izredno dobro uspevajo. Pridelovalci računajo, da bo letošnja tobačna letina nad vse zadovoljiva.

Velesejem v Budimpešti bo letos od 14. do 24. avgusta. Sodelovalce bodo Italija, Nemčija, Japonska, Mandžurija, Bolgarija, Slovaška, Hrvaška, Švica in najbrže tudi Belgija.

Novi ukrepi za boljše izkoriščanje delovnih moči bodo v kratkem izdani, kakor poročajo iz Rima. Predvsem delajo na to, da bi zaposlili vse nezaposlene tudi v strokah, ki jim doslej niso pripadali. Nezaposleni, ki ne bi sprejeli dela iz druge stroke, bodo za tri mesece črtani iz seznama nezaposlenih delavcev in v tem času ne bodo dobivali nobenih podpor.

Izkopavanja starin v Travniku na Hrvaškem so dosegla precejšen uspeh. Za odkopavanje se ne zanimajo samo znanstveniki, ampak sprenjajo celo z vidnim zanimanjem tudi drugi sloji. Odkopali so veliko grških, rimskih in turških starin. Med njimi je tudi mnogo spomenikov iz dobe Ilirov.

Najmlajšega župana ima prav gotovo Valjevska kampanja v Srbiji. Za prvega moža v občini so izvolili fanta, starega komaj 24 let.

Zagreb bo dobil 15nadstropno domobno. Zidajo jo bo hrvaški Pokojniški zavod.

Obvezno gnojenje polj je odredila oblast v Veliki Kikindi. Vsi kmetje morajo svoja polja pognojiti z umetnim gnojem, ki jim ga priskrbi oblast. Upajo, da se bo tako pridelek znatno povečal.

Svilopreko so pričeli gojiti v okraju Rekovcu v Srbiji. V ta namen so kmetje dobili od oblasti brezplačno 1000 sadik murv.

15. julija se bo pričel direkten železniški promet med Neodvisno Državo Hrvaško in Madžarsko.

Izdelovanje mesnih konserv in prodajo prekajenega mesa je prepovedala srbska vlada v vsej Srbiji.

V Zagrebu so dogradili najmodernejšo bolnišnico, opremljeno z vsemi najsoodobnejšimi higienskimi pripomočki.

Predsednik japonske vlade general Tojo je postal Duceju čestitke k italijanskim uspehom v Sredozemlju in v Severni Afriki. Izrazil je prepričanje, da države Osi vse bolj napredujejo k zmagi nad Angleži in Američani s pomočjo tesnega sodelovanja med zahodom in vzhodom. Duce se je na japonsko brzojavko iskreno zahvalil, poudarjajoč, da je volja Italijanov do zmage neomajna.

Bolgarsko prosvetno ministertvo je izpremenilo imena okrog 200 gora, rek in dolin, ki so imela doslej turška imena, prav tako so pa preimenovali tudi več krajev v Južni Dobrudži, ki so imeli doslej romunska imena. Sedem vasi je dobilo imena po umrlih bolgarskih generalih, 5 po umrlih znanih in zaslužnih možeh, 3 vasi so dobile pa imena še živčih bolgarskih generalov. Ena vas se imenuje tudi po nemškem maršalu Mackensnu.

General Nedić je ob obletnici bitke na Kosovem govoril po radiu in je obsojil emigrante v Londonu, češ da so oni povzročitelji vojne. Med drugim je dejal, da so nalašč potegnili domovino v vojno, samo da bi zadostili svojim koristim.

Tečaj za okrožne načelnike in župane se je vršil v Nišu od 24. do 29. junija in se ga je udeležilo 22 okrožnih načelnikov in 389 županov iz okrajev Niša, Zaječara in Leskovca. Strokovna predavanja so imeli referenti nemške vojaške uprave. Notranji minister Acimović je na končnem sestanku zagotovil lojalnost srbske uprave in pripravljenost Nedićeve vlade za sodelovanje pri obnovi Evrope.

Vse premoženje sovražnih držav ali njihovih državljanov ter premoženje fizičnih in juridčnih oseb, ki živijo v njih, a niso njihovi državljanji, morajo v Srbiji prijaviti oblastem. S premoženjem lahko razpolagajo samo z dovoljenjem generalnega pooblaščenca.

Srbska vlada bo preuredila srbsko šolstvo, kakor je napisal predsednik Nedić v svojem članku v nekem srbskem listu. Med drugim graja šolstvo v bivši Jugoslaviji, zlasti v njenem srbskem delu, kjer je bilo mnogo gimnazij in učiteljskih, ki so kar bruhali kandidate za državno službo, medtem ko je bilo strokovnih, zlasti kmetijskih šol, zelo malo. Sedanja srbska vlada napoveduje skorajšnjo izpremembo v tem pogledu.

Nizji tečajni izpit po končanem 4. razredu srednje šole so odpravili na Hrvaškem, tako da učenci kratko in malo prestopijo v peti razred. Tisti, ki so kdaj poprej opravili štiri razrede gimnazije ali mešanske šole in niso naredili nižjega tečajnega izpita, imajo s tem podoben izpit.

Bolgarski prosvetni minister Jovov se je te dni mudil v Zagrebu na uradnem obisku. Tako je vrnil lanski obisk hrvaškega prosvetnega ministra Lorkovića v Sofijo. V Zagrebu so pri tej priložnosti izmenjali ratifikacijske listine o dogovoru o sodelovanju v prosveti med obema državama.

Nemški prebivalci na Spodnjem Stajerskem, ki imajo najmanj 4 otroke, bodo prejemali zanje podpore za vzgojo. Otroci morajo biti nemški pripadniki, duševno in telesno zdravi in vzgojilivi. Podpore veljajo za obiskovanje srednjih in visokih šol, odobri jih pa šef civilne uprave.

General Ugo Cavallero, načelnik italijanskega glavnega generalnega štaba, ki je zdaj v Libiji, je postal maršal Italije.

General Mannstein, poveljnik nemške vojske na Krimu, je postal feldmaršal. Hitler mu je hkrati s povišanjem poslal brzojavno pohvalo za njegove zasluge v bojih.

Obsedno stanje na Českomoravskem, proglašeno po atentatu na namestnika protektorata Heydricha, je pretekli teden prenehalo. Ostala so še nagla soodišča, ki razpravljajo proti osebam, neposredno zapletenim v atentat.

Predsednik madžarske vlade Kallay je v razgovoru z nekim časnikarjem izjavil, da so se natanko po programu uresničile napovedi, ki jih je bil pred kratkim izvedel v Hitlerjevem glavnem stanu. Izrazil je prepričanje, da bo razvoj boje še letos ustvaril jasen položaj v Evropi. Madžarski narod se bo zato že zdaj začel pripravljati na preureditev celine. Madžari stremijo za istimi cilji kakor njihovi italijanski in nemški prijatelji, namreč za uničenjem boljševizma.

Prosvetni in kulturni delavci aleksinskega okraja v Srbiji so se na predlog okrajnega glavarstva združili v prosvetnem društvu, da bodo izobraževali preprosto ljudstvo.

Tičji raj v Tivoliju je edinstven na vsem svetu. Anglija, Nemčija, USA, ki poznajo krmiljenje svobodnih kraljev v naravi, nikjer ne premorejo toliko in tako raznoterih vrst kakor mi tik bele Ljubljane. Tu gre 13 različnih operjenih pasem na roko, med njimi je 7 ali 8 takih plemen, ki ti vzamejo pičo iz ust ali sedajo na iztegnjeno dlan, da na mestu mirno zobljejo. Zadnji čas vidimo, da se redčijo redovi krmilcev, mrzla doba pa jih še več odpodi. Batji se je, da bo prihod okoli Jakopičevega paviljona izpostavljen gladi in hladu boli ko kdaj. Bučnice potrošimo dandanes rajši za nas. Obračamo se na blaga sreča, naj pomorejo kraljevemu rodu! Sušite sadne peske, presne ali kuhane tega ali onega sadeža. Nasploh svežih pesk ne kaže spravljati, ker bi splesnile. Če se vam jih ne ljubi treti, odlagajte kar cele v krmilnice po parku. Tu se bo že našel ptičar, ki jih potare za svoje varovance, če mu jih prej vervece ne pohrustajo. Pozimi ptičkom trda prede za živež, ker jih neprestano zalezuje skobec in tako ne ulegnejo napolniti praznih želodčkov, ako jim ne priskočimo na pomoč. Greh bi bilo, pustiti jedra pogubi, ko bi mogla ohraniti pri življenju toliko naših prijateljev in dobrotnikov. Mnogi učenjaki so že poudarjali, da bi človeški rod za lakoto izumrl po sedmih letih, ako bi nenadno poginilo vse tičje plemo. Na delo torej, dokler ura bije!

Aviornis

Osebnosti

POROČILI SO SE:

V Ljubljani: g. Hinko Grašner, računski kontrolor, in gđe. Slavka Selanova, uradnica pri Višnjem komisariatu.

Bilo srečno!

UMRLI SO:

V Ljubljani: dr. Gustav Gregorin; dr. Frančič, v. v. v. profesor v pok.; Franc Šnoj, bivši plačni natakar; France Strah, novinar; Isketin Dušan Mikec, sedmošolček; Jernej Jelovšek, hčarski in sedlarski mojster; Sletni Franje Sever iz Ljutomer; Ignacij Rus, okrajni tajnik v pok.; Franciška Pečanova, posveščenica; Gregor Vrhovec, železniški uradnik v pok.; 20letni Janez Salehar, dijak III. letnika Trgoveške akademije; Karolina Paterletova.

V Mariboru: 60letni Franc Fras, kolarski mojster in hlini posestnik.

V Ribnici: Sletni Francišek Kljun, nadgledar.

V Studencih pri Mariboru: Ladislav Papež.

Na Pragerskem: 70letni Alojzij Nekrep, strojevodja v pok. in posestnik.

V Celju: 77letni Martin Špeglič, mizarski mojster.

V Velenju: 73letni Fran Salovec, župnik.

V Prelopu: 73letna Ivana Faktorjeva.

V Tiahah pri Rogatu: 54letna Uršula Kolčeva.

V Stojnem Selu na Stajerskem: 64letna Teodolija Ogrizkova.

Naše sožalje!

ŠPORTNI TEDNIK

V športnem življenju prevladuje še vedno borba z žogo, čeprav smo v juliju in je sedaj že blizu čas, ko se bodo nogometaši vstopov predali po potrebnemu odhodu. Kakor vsako leto, se tudi letos v teh vročih dneh bijejo še poslednje borbe: kvalifikacijske, finalne in podobne. Stvar je v poslednjih izdihljajih; kmalu bo že spet na dnevnom redu ugibanje o prihodnji sezoni.

O drugih panogah je malo govora. Nekaj malo kolesarstva, tudi nekaj lahke atletike, pa Hrvatje se v Budimpešti bijejo na teniških terenih. O plavanju ni še nič besede.

V Italiji so privrženci šli dokončno na odmor. Pri njih bo sedaj aktualen samo še transfer in se je že začelo na debelo govoriti o raznih pro-

govanja, da je odvrnil svoje misli od skrbi za Hestero Galovo.

»Kje sem bil?« je ponovil mehaniko. »Naravnost iz svoje pisarne prihajam. Iz mesta...«

Nadzornik je pokimal in pogledal v svojo zapisnico.

»Tu imam naslov. Bili ste torej v svoji pisarni — od kdaj?«

»Ves dan,« je odvrnil Bynam nekoliko nestrpno. Potlej se je pa nasmejal. »Aha, razumem, moj alibi vas zanima, kajpada! No torej, bil sem, izvemši kratek opoldanski odmor, od desete ure dopoldne v pisarni. Ob tri četrt na sedem sem si dal primesti obložene kruške in kavo. Imel sem še nekaj opraviti, ker sem nameraval jutri odpotovati. O polni devetih sem zapustil poslopie, sedel v podzemeljsko železnico in odšel semkaj.«

Nadzornik je nekaj načekal v svojo zapisnico. Vključno je vprašal:

»Gotovo je bila pri vas vaša tajnica ali sicer kakšen uslužbenec?«

»Ne. Tajnico sem poslal domov o polni sedmih; pisarniškega slugo sem pa odlovil, ko mi je prinesel večerjo. Bilo je pač že dovolj pozno — ostali uslužbeneci so bili kakor običajno odšli že ob petih.«

»Torej ste sami delali do polni devetih? Ali vas je kdo videl, ko ste odhajali iz hiše? Mislim, da razumete, Mr. Bynam, da so ta vprašanja nezgodna. Kajpak vam ni treba nanje odgovoriti...«

Mladi mož je bil videti prej razigran kakor potrt.

Razumem, gospod nadzornik. A žal vam ne morem dati natančnega odgovora. Vsaj sam nisem videl nikogar. Moja pisarna je v drugem nadstropju in skoraj nikoli ne uporabljam dvigala. Nočni vratar, ki nastopi službo ob osmih, me je morda videl, a to ga morate pač sami vprašati.«

»Hvala, Mr. Bynam,« je rekel nadzornik in si iznova nekaj zabeležil. V istem tonu je še dodal: »Ali morda veste, kako bi utegnil biti umor v zvezi z Miss Galovo razen sleistva

seveda, da se je zgodil v njenem stanovanju?«

John Bynam se je vzravnil. Odločno in hitro je vzkliskal: »Ne!« in zazdelo se mu je, da je bil odgovor vse preveč nagel, skoraj hlasten.

DARMOL
najboljše odvajalno sredstvo

dajah in nakupih igralcev. Te govorice o kupcih in kupčije same bodo posledje polne športne stolpe časopisja. Do nove sezone!

Drugi razred je tik pred koncem. Med osemnajstimi tekmi je važen placeman prvih dveh, ki gresta v prvi razred, in poslednjih štirih, ki se bodo prihodnje leto porazvrstili po poedinih skupinah tretjega razreda. Ta četvorica je znana: Fiumana, Reggiana, Prato in Lucchese. Od prvih dveh je znan samo Prato, ki mu prvega mesta ne more nihče več osporiti. Za drugo mesto pa se bo bil na samo poslednjo nedeljo še oster boj. To nedeljo je imela uspeh Vicenza, ki je doma zmagala nad Brescio in zasedla drugo mesto; zunaj sta namreč podlegla konkurenta Pescara in Padova. Prihodnjo nedeljo igraja ta dva na domačih igriščih, dočim bo morala Vicenza v goste k Fanfulli. Potrebna ji je samo ena točka, da se otrese (z boljšim količnikom) Pescara, dočim ji Padova že ni več tako silno nevarna. Borba torej do poslednjega diha!

Skupinski prvaki tretjega razreda so v izločilni borbi po točkah za avansman v drugi razred. Prvo nedeljo so zabeležili rezultate: Mater Pro Gorizia 4:0; Cuneo-Varese 1:0. Juventina-Anconitana 1:0.

Svicarji so to nedeljo nadoknadili par zamujenih tekem. Rezultata sta bila: Grasshoppers-Young Boys 1:1, Grenchen-Biel 3:0. S tem bi bil regularni del tekmovalja pri kraju. Potrebna pa bo še odločilna bitka med Grasshoppersom in Grenchenom, ker je v končnem stanju med njima sporno prvo mesto. Odločilna tekma bo prihodnjo nedeljo na nevtralnem terenu.

V olimpijskem stadionu v Berlinu so igrali finalno tekmo za nemško prvenstvo. Stadion je bil razprodan kakor za zadnjih olimpijskih iger. Rezultat: Schalke 04-Vienna 2:0 (2:0). Knapje iz Gelsenkirchna so že v prvem delu igre dosegli končni rezultat. Zmagali so z lepšo in manj utrujenjo igrjo. Tako so že v šesto dosegli prvo mesto v nemškem nogometu.

O. C.

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR

LJUBLJANA, sedaj Stritarjeva ul. 6
pri franciškanem mostu

vsakevrstna optika, še posebej, optični, korektivni, optični, vid, valika izbira ur, zlatarstva in srebrnarstva. Samo kvalitetna optika. Cenik brezplačen.

FILATELISTI POZOR! Najugodnejše kupite in vnovčite znamke vseh kontinentov do poslednjih okupacijskih znamk — v knjigarni Janez Dolzan, Ljubljana, Stritarjeva 6.

Tudi LUCIJA ni od muh!

DETEKTIVSKA POVEST

4.

Vsa trepetajoča sem sedela, ko je nadzornik Moore ponovno izginil v Hestero sobo in je eden izmed policistov hotel vedeti, kdo smo. Amandino pojasnilo, da smo člani detektivskega urada Beagle in da je John Bynam naš klient, ni očitno naredilo nani nikakršnega vtisa. Med tem časom se je prikazal tudi neki sodni zdravnik in izginil v Hestero sobo. Nestrpno smo čakali, dokler se gospodje niso vrnili. Nadzornik je ukazal, naj pokličejo fotografa in strokovnjaka za prstne odise, in videla sem, kako je Lucija soglasno priklimala. Potlej se je obrnil proti nam:

»Hesekijala Beagle sem dobro poznal. Zdi se mi, da sta mu sestri zelo podobni.«

Amandin odgovor je bil sila hladen: »Pravijo, sama tega ne morem presoditi. Lucija je pa v prisrčnem tonu odgovorila: »Hvala lepa, gospod nadzornik.«

»Naj bo že, kakor hoče,« je poudarila Amandina. »Tu smo zato, da homo pomagali pri iskanju zločinca.« Naposled je vendar odločila pletenje.

Nadzornik je priklimal: »Povejte nam, prosim, vse, kar veste, Miss Beagle.«

Amandina je poročala: »Nadzornik se je zahvalil za njeno skopo poročilo, si nekaj zabeležil v svojo zapisnico in vprašal:

»Ali kaj domnevate, kdo bi utegnil biti umorjenec?«

»Ne,« je odvrnila Amandina. »Ali ga niste nikoli poprej videli? Njegov glas je zvenel brez poudarka, a njegove sive oči so ga ostro prebadale.«

»Bedasto vprašanje,« je pogrčala Amandina. »Kako naj kaj takega izpovem v takšnih okoliščinah?«

Nadzornik je skušal prikriti hudomušen smehljaj. Priklimal je in pogledal v svojo zapisnico. Nato so njegove oči poromale k Luciji in obstale za nekaj trenutkov na njeni avbici z metuljčkom, dokler niso zdrsele dalje, k Jeffu, k Johnu Bynamu. Tu so se ustavile.

»Ali vas smem prositi za izpovedbo, Mr. Bynam? Opozarjam vas pa na to, da vse, kar boste izprijeli, lahko uporabimo proti vam.«

Vsi smo pogledali v Bynama. Ozračje se je zdelo iznenada spet kakor naelektrjeno. Mladi mož je bil še zmerom blede in boječ, vendar je bilo v splošnem njegovo vedenje bolj zdržano in samozavestnejše. Začel je s svojim telefonskim razgovorom z Miss Galovo proti sedmi uri in je poročal ista dejstva, ki jih je bil tudi nam povedal. Komaj je končal, je iz Hestero sobe stopil sodni zdravnik. Nadzornik Moore se še zmenil ni zani, temveč je vprašal Bynama:

»Zakaj niste takoj obvestili policije?«

Bynam je skomignil z rameni. »Zelo, zelo me je bilo prizadelo, kakor si lahko mislite. Prvo, kar mi je prišlo na um, je bil Hesekiel Beagle...«

»Ki je že več ko mesec dni mrtev,« se je oglasil eden izmed policistov.

»Molčite, Me Ginnis,« ga je nadrl nadzornik. »Prosim, Mr. Bynam?«

»Nisem vedel, da je Hesekiel,« da je Mr. Beagle umrl. Nič ne vem, zakaj sem ga poklical, zgodilo se je nekako nagonsko...«

»Ip ko je pri telefonu odgovorila Miss Beagle?«

»Naš klient je z očitnim spoštovanjem pogledal Amando. »Imel sem jo za njenega brata...«

»Bili ste zelo razburjeni, Mr. Bynam?«

»Da, seveda...«

Tu jima je Amandina segla v besedo: »Vsak izmed nas je bil razburjen. Celotni uradniki, gospod nadzornik. Tako zakrknjenega ni med ljudmi — kvečjemu med medicini.« Pokazala je z brado proti sodnemu zdravniku.

Vprašanja in odgovori so si zdaj hitro sledili.

»Kako dolgo poznate Miss Galovo, Mr. Bynam?«

»Pet mesecev.«

»Ali imata kaj skupnih znancev?«

»Ne.«

»Ali poznate koga iz kroga njenih znancev?«

»Ne. Izvemši nekaj njenih tovarišev iz »Harmonije« in nekaterih tukajšnjih sestanovalec, ki jih poznam na videz. To velja tudi za gospodinjico, Madame LaVelle, ki je Miss Galovi očitno zelo naklonjena.«

»Ali kaj slutite, kje bi utegnla hoditi Miss Galova, kadar ni v »Harmoniji?«

John Bynam je odgovoril: »Ne,« a za trenutek ga je njegova samozavest pustila na cedilu in strah se je zazkrblil v njegovem obrazu. »Neznansko sem... v skrbeh zanjo. Le kje bi utegnla biti... in še pri takšnem vremenu? Zakaj ni pustila nobene besede zame ali mi vsaj telefonirala, če je vedela, da ne more držati obljube za dogovorjeni sestanek? Ne morem si predstavljati...« Utihnil je. Členki njegovih krčevito sklenjenih rok so postali beli kakor kost. »Še enkrat moram telefonirati v »Harmonijo«. Morda je zdaj tam...«

Nadzornik je odkimal.

Listek „Družinskega tednika“

HIPNOZA

Napisal dr. Karl Siebert

Kakor mnogi drugi mladi ljudje sem bil pred vojno tudi jaz navdušen obiskovalec v povojnem času pogostnih javnih predstav teletipije in hipnoze. Kaj tiči za »teletipije«, sem kaj kmalu ugotovil. Predvajal sem v gimnaziji pred profesorjem fizike in pred izpremembe željnimi sošolci in umetnijo, da sem iskal bučico, ki so bili nekje skriti. Pri tem sem se dal voditi od nenamernih gibov tovarisa, izbranega za dotikom roke ali tudi brez tega, ne da bi se delal skrivnostnega.

Leto dni pozneje — takrat je cel vlak dunajskih študentov in študentk potovalo na Švedsko — sem videl nekakega študenta, kako drugim sugere kar za šalo in zabavo seveda. Kar rira za šalo in zabavo, sem si rekel in zna ta, znam jaz tudi, sem si rekel in naslednji trenutek sem tudi jaz predvajal takšne umetnijo. Velel sem neki svoji sošolki, naj prekriža roke, in sem ji potem, ko sem ji trdno pogledal v oči, rekel, da ne bo mogla razdeliti rok, se preden bom prešel kleniti rok, se preden bom prešel do tri. In res jih ni mogla. Nato sem odšel v neki drug kup. Zda se je pa zagledal za seboj sošolko, ki me je iskala »vijoč roke«. Pozabil sem bil preklicati sugestijo in sirota se je zaman trudila, da bi »razklenila vez«. Zadostovala je beseda, in spet je bila svobodna.

To je bilo vsakako nekaj, kar je zbudilo pozornost. Kmalu je prišel k meni neki mlad mož, ki je tožil, da v ropotajočem vlaku ne more spati. Pogledal sem ga v iskrene oči in mu velel, naj zdaj le poskusi, ker bo takoj zaspal. In res je zaspal pri prici, ko je sedel na svoje mesto, in drugo jutro so imeli tovariši dosti opravka, preden so ga zbudili.

Pozneje sem poskusil v navzočnosti zdravnikov tudi s hipnozo — pravkar omenjeni poskusi so bili sugestija pri budnem stanju. Neki gospod, ki sem ga bil izpremenil v psa, je začel v veliko veselje navzočih — lajati. Pri tem je tako odpiral usta, kakor da bi hotel gristi. Neko mlado dekle je trgalo cvetlice po tleh in jih ni znala samo naštevati, temveč je tudi z očitno naslodo vdihavala je njihovi vonj. Podobne reči sem bil nekoč videl na o. v. v. Zda sem jih brez težav posnel tudi sam.

Nekaj let pozneje — med tem časom sem bil postal doktor in specialist za psihologijo — sem sedel v nekem znanstvenem zavodu in sem kot profesorjev asistent priredil tečaj za hipnozo in sugestijo. Med poslušalci so bile tri poskusne osebe. Ponovili smo že vse poskuse, ki so jih navajale učne knjige. Tako smo pokazali, kako se utegne izpremeniti stavba pod vplivom hipnotične sugestije.

Znani so primeri, kako so se zločinci s pridom posluževali hipnoze. Poročilo o ponesrečenem poskusu nekake Grundmann, ki je nekemu dekletu v hipnozi naročil, naj ustrelj slavnega psihiatra in Nobelovega nagradjenca Wagnerja-Jaurega in ki je v odločilnem trenutku izpustila samokres, tega dejstva še ne postavlja na laž. Že leta 1895. je psiholog Preyer objavil primer neke žene, ki je zapustila moža in otroke in šla za možem, ki jo je s svojim »tigrskim« pogledom s polaganjem rok itd. uklenil v svojo voljo. Ta mož je tako ohromil njeno osebnost, da je kar pobledela, če jo je le pogledal. Njene črte so otrpnile, roke so ji postale ledenomrzle in so se mehansko iztegale za njim. Morala se je brez odpora pokoriti vsem njegovim ukazom.

V časopisih sem sam bral tri zgodbe iz vsakdanjega kriminala, ko je

hipnoza s pridom služila zločincem pri njihovem početju. V prvem primeru je neki tujec neznanca v vlaku hipnotiziral in mu ukradel denarnico. Spetega moža so prenesli v umobolnico, kjer ga pa niso mogli zdržati. V drugem primeru je neki Indijec nekakega bančnega blaginjaka s svojim pogledom tako hipnotiziral, da mu je dvakrat izmenjal visoko vsoto denarja. Šele policija je prišla sleparja, ki jo je potem, ko je bil dosegel svoj namen, jadrno odkuril.

V tretjem, posebno zanimivem primeru pa se je zgodil pravcar duševni rop z namenom izsiljevanja. Neki ugleden zdravnik iz Avstralije je lepega dne v svojo grozo opazil, da ga je začela njegova sicer tako ljubeča hči iz neznanega vzroka smrtno sovražiti. Kmalu nato je oče dobil pismo, v katerem mu je nekdo sporočil, da se bo stanje njegove hčere kmalu izboljšalo, če pošlje določeno vsoto denarja na določeno mesto. Najprej je zdravnik mislil, da je hotel kdo izkoristiti nenavadno duševno stanje njegovega otroka, in zato se ni odzval pisanju. Naslednji dan je šla pa njegova hči že z nožem nadenj. Zdravnik je dobil drugo pismo, ki mu je grozilo še z dosti hujšimi reči in je natanko napovedalo bodoče dekletovo vedenje. Ker se je napoved uresničila, je bila zveza med obolenjem njegove hčere in izsiljevanjem očitna. Zdravnik je najel dektiva, da bi nadzoroval dekle, toda kljub strogi pažnji ji niso mogli dokazati sestajanja s katerim koli tujcem. Slučajno se je potem izkazalo, da je zdravnikov prijatelj, ki je bil prav tako zdravnik, nameraval dekle pridobiti zase: med zdravniško preiskavo ji je šepetal hipnotične ukaze na uho, potlej je pa napisal grozljivo pismo. Ko so ga zaprli, niso opazili nič več izpremembe pri mladi dami.

Če hipnotizirajo osebi med spanjem sugerira, da se ne da od nikogar drugega hipnotizirati in da je nihče drug ne more hipnotizirati, pravimo temu »zapor«. Če je oseba tako hipnotizirana, potlej se komu tretjemu res ne posreči hipnotizirati jo odnoso prebuditi. Kljub temu sem s poskusi dokazal pri osebah, ki jih je moj profesor hipnotiziral z »zaporom«, da se s primerno porcijo dobre volje le posreči osvoboditi jih tujega vpliva. Ljudje, ki imajo trdno voljo, boljše store, da besede »nemogoče« ne rabijo. Zakaj na področju tako imenovane globlje psihologije se je je treba izogibati, če nečemo s tem raziskovanju že vnaprej odreči njegove koristi.

Zmerom sem bil za to, da je treba kakšno stvar najprej preizkusiti in zmerom znova preizkusiti, preden proglasimo problematično za nemogoče. Kjer sam nisem mogel napraviti poskusov, sem javno opozoril na to, da so potrebni.

Nekaj presenetljivega sem pa doživel s tako imenovano indijsko hipnozo, ali bolje, sugestijo. Najprej prestejše poskuse sem delal že kot gimnazijec. Pozval sem na primer nekakega sosolca, naj si misli številko, ki jo bom uganil. Ko si jo je izmisljal, sem ga trdno pogledal, želel si, da bi si mislil številko, ki sem mu jo nameraval potem povedati. Po večini se je poskus posrečil. To je bil poskus s sugestijo brez besed.

Pred kratkim sem pa spoznal gospoda, ki obvlada indijsko sugestijo v takšni meri, da se je meni zdelo kar nemogoče. Tudi v tem primeru je zadelo obravnavati kot družabno igro. Neka oseba je morala zapustiti sobo. Potlej smo se ostali dogovorili, kaj naj stori, ko se vrne, to se pravi, stori čisto sama od sebe, ne da bi ji kdo rekel kakšno besedo o tem ali ji dal kakšen migljaj. Le takoj, ko se vrne, mora pustiti, da ji bo voditelj poskusa nekaj sekund molče zrl v oči.

In vselej se je posrečilo. Nekdo si je po naročilu prinesel za kozarec vode steklenico z druge mize, čeprav

NAJLEPŠE IME

Nizozemski napisal TED O. SICKENS

Takoj je spoznal, kdo je ona. Sedela je na režiserjskem stolu in jedla obloženi kruhek. Binglala je z nogami in brala. Bila je čisto preprosta in običajna, a spoznal si jo iz filma. Pobral je knjigo, ki jo je bila spustila na tla — in z rokavom, obrobjenim z zlatimi poševki, obrisal prašne platnice. »Hvala lepa,« je rekla s prijaznim smehljajem. Zelo preprosto, kakor vsaka druga ženska. In vendar je bila Vanda Normanova, edinstvena, nedosegljiva Vanda Normanova. Strmel je vanjo. Kako lepa je... In tako preprosta z obloženim kruhom, prav za prav celo očarljivejša kakor v filmu. Da, takšno je življenje v filmskih studijih, in očaran pomislil Tom. Naivnejši med največjimi jedo obložene kruhke. Njeni rdečkastorjavi lasje so se lesketale v soncu kakor baker, njene oči... Oh, vendar že jo on, Thomas Stark ml., vidi od blizu...

Vendarle je bilo dobro, da je šel za stalo pred njim sveže napolnjena. Ko smo ga vprašali, zakaj je to storil, je rekel: »Ne vem, mislim da zato, ker je bila tam bolj sveža. Domisljal si je torej, da je to storil iz lastnega nagiba, čeprav je bil dejansko pod vplivom sugestije. Podobno je bilo tudi v drugih primerih. Naposled sem se jaz javil za poskusno osebo.

Komaj sem odšel skozi vrata, sem začutil iznenada neukrotljivo zahtevo, da bi šel gor v svojo sobo (poskus se je vršil v sobi nekake gorskega hotela) po cigarete. Takoj sem si mislil: aha, to je že učinek sugestije, ki očitno uhaja skozi vrata. Bržčas si bom moral vzeti cigareto iz škatlice in si jo prižgati. Ker je bila pa moja cigaretnica prazna, moram najprej po cigarete v sobo. No, jim bom že prekrižal račune. Kratko in malo ne grem gor. In potlej sem kljub temu šel, da ne bi prekrižal računov, kakor sem si dopovedoval. V resnici pa očitno zato, ker je bila indijska sugestija močnejša od moje volje. Ko so me pozvali nazaj v sobo, sem takoj povedal, da vem, kaj mi je storiti. Rekli so mi, da ne drži. Voditelj poskusa mi je pogledal v oči. Potlej sem se vrnil na svoje mesto in dejal: »Torej če moja domneva ne drži, si lahko mirne duše prižgem cigareto.« In res sem jo vzel iz cigaretnice in si jo prižgal. Sledilo je odobravanje voditelja.

Družba se je bila namreč dogovorila, da si bom prižgal cigareto, brž ko se bom vrnil na svoje mesto. Ker tega nisem omenil, so zanimali mojo trditev, da vem vnaprej, kaj mi je storiti. Vsekako mi moja sposobnost, da sem sugestijo takoj spoznal, ni nič koristila, ker sem ji kljub temu podlegel.

Če je možno to, so po mojem tudi druge reči možne. Neki znan »teletip« je na primer kmalu po svetovni vojni napravil tale poskus:

Nekdo mu je pripovedoval, da je njegova mati prejela iz domovine gos, ki je bila takrat v resnici redek pojav. Drugi dan mu je isti gospod prinesel polovico gosi kot »prstovojno darilo«. V resnici je pa prejel nemo sugestivno naročilo. Gos je teletip potem, ko je zadevo pojasnil, vrnil materi nazaj.

A denimo, da kaj podobnega ne bi bil poskus, temveč da bi se ga kdo poslužil v svojo korist: ali nismo v tem primeru nehoti v nevarnosti, da postanemo žrtve tuje, hudobne volje? Ali ne potrebujemo dobrih prijateljev, ki bodo sugerirali nasprotno, kadar bomo pod tuji, hudobni vplivi, ki nas vodijo že s svojimi mislimi, močnejšimi od besed?

Reclams Universum, Leipzig.

vratarja pri »National-filmu«. Zvezda ga je zdaj z zanimanjem opazovala. Tom je pozabil, da bi moral stopiti po Simonsa, voditelja produkcije, in si je pritegnil stol.

»Malce bom sedel poleg vas,« je rekel predzad.

»Tako je prav,« je rekla Vanda Normanova.

Gledal jo je, kako je jedla svoj obloženi kruhek, in je odložil čepico. Zunanaj teh velikih dvoran je bilo lepo sončno. Videla je, da ima svetle lase in rjave oči, nekaj nenavadnega, kar se pa nekaterim ljudem čudovito poda. Vanda se mu je nasmehnila.

»No, in kaj igrate vi?« je vprašala z zanimanjem in se otročje zazrla vani.

Kaj igra? Za božjo voljo, zdaj misli, da je igrala. V tistem trenutku je poslal k vragu Thomasa Starka st., svojega očeta, podpredsednika »National-filma«, ki ima tako čudne ideje. Ena izmed njih je bila ta, da mora njegov sin začeti prav od začetka. Stark st. je bil mož, ki se je sam dokopal do uspeha, in mislil je, da se človek samo kot vratar filmskega studia lahko nauči spoznavanja ljudi. Razen tega je mislil, da mora biti sila zabavno igrati vratarja... Njegov sin je bil pa drugačnega mnenja. A imel je trojno lažbo: ne bo dolgo trajalo, vratarstva uniforma je še lepša kakor uniforma velikega admirala — in človek lahko sede na sonce poleg Vande Normanove.

»No?« je vprašala, zakaj čakala je že. Pogledal je svoje zlate poševke in vrve in je raztresen odgovoril:

»Oh, glavno vlogo igram v filmu »Življenjski plamenj«. Ali, pa se imenuje »Plameneč življenje?«

Ugotovil je, da ga je obdujoče pogledala. Nekoliko bolj se je vzravnil. Sreča, da je poznala naslove samo svojih vellefilmov.

»Vraga!« je rekla in še nikoli ni bil slišal tako ljubko reči »Vraga!«. »To je pa imenitno, kaj?«

Skrumno je priklimal. »Ne,« je rekel, »nikakor ne, nisem tako častihlepen.« Sicer ni bilo ravno tisto, kar je bil nameraval povedati Vandi Normanovi, a drugo mu pač ni šinilo v glavo. In premišljeval je, kam bo pripeljal ta razgovor...

Pripovedovala mu je o svojem delu in tožila zastran velikih zahtev, ki jih imajo režiserji. Tom si ni bil mislil, da bi utegnla takšna zvezda, kakor je ona, tožiti, a zdelo se je, da je upravičena. Strmel je vanjo z zasanjanim pogledom, opazoval njene roke, oči, njene rdeče, gibke ustnice.

Samo naspel je poslušal, zakaj med tem časom je njegovo srce pelo: Vanda, Vanda... Vsa zdelo se mu je, da je njegovo srce. A eno je tisti trenutek vedel zagotovo: Vanda je najlepše ime na vsem božjem svetu...

Bilo je auro, a vendar se ji je očitno zdel očarljiv. Dala mu je kosček zvezdčnega gumija in bilo je nad vse lepo, ko sta zvečila skupaj. Veselo je kramljala z njim, a slišal ni niti besedice, temveč je neprestano opazoval samo njo in njene nagle gibe. Bila je zelo prijazna, zelo iskrena do njega.

Tom Stark nikakor ni bil domisljiv mlad mož in to ga je nekoliko zmedlo. Ona je kapalk mislila, da je eden izmed filmskih zvezdnikov, ki se kopeljejo v denarju. Bržčas je bila vajena, da so ji doni Juani dvorili. Mnogo se je pisalo o njej, a Tom zdaj ni mislil več na to, zdaj, ko jo je poznal. Premišljeval je, koliko časa bi utegnol trajati, preden bi postal filmski zvezdnik — zakaj kot vratar pač nima upanja. Da, življenje je težko. A Vandi ni ničesar rekel o tem. Saj ji ne more pripovedovati, kakšne bedaste ideje ima njegove oči, ko jih pa vseh še sam ne razume. In vendar je bila na pogled kakor dekle, ki ni brez soli v glavi.

Tuljenje, kakor da bi prihajal orkan, je napravilo konec idili. Tom je razločno spoznal glas višjega vratarja. Planil je pokonci.

»Kličo me,« je pojasnil.

»Menda res,« je rekla zvezda. »Goto-vo za veliki ljubezenski prizor, kaj?«

»Kaj? Oh, da, seveda, za veliki ljubezenski prizor v »Življenjskih plamenih.«

»Plameneč življenje,« je popravila resno.

Dala mu je roko in se mu veselo nasmehnila, kar je Toma skoraj ob pamet spravilo. Izvzemši to, da bi se bil skoraj ob lastne noge spotal in da je moral pozneje poslušati celo ploho oštevanja, se je vse dobro končalo. Zakaj se pomahala mu je bila.

Opoldne je končal službo. Dirjal je domov, se hitro preoblekel in se kot gentleman vrnil nazaj k studiju. Hotil je pred vhomom sem in tja, a ni je bilo. In ko je naposled vprašal po njej, so mu rekli, da je že davno odšla. Bilo mu je zelo žal, zakaj jutri jo bo lahko videl spet samo v službi.

Drugo jutro se je zgodilo nekaj, kar je njegovo mlado vero v ženske popolnoma omajalo. Stopila je iz svojega avtomobila in ga je videla, ker ji je odprl vrata. Misli si je, da bo videla v tem posrečeno šalo, in se ji je veselo nasmehnil. Smehljajoči se vratar... A Vanda Normanova je kratko in malo gledala mimo njega. Kakor knezinja ga je pustila stati. Niti najnedolžnejšega nasmeha. Kratko in malo kakor da ga zanjo ne bi bilo.

Smehljaj mu je počasi zamrl, ko je strmel za njo, in srce se mu je strlo. Takšno so torej ženske. Prav, zadeva je zanj kontana. Če je natanko pomislil, sploh ni tako lepa. Če jo je dobro pogledal, je bila celo grda. In krstil je sam sebe za osla, ker je včeraj mislil, da ima očarljive oči. Se zdalec ne... Najbolj nenavadno pri tem je pa bilo, da je zvrčal krivdo na očeta. Se bolj nenavadno je bilo, da je ob koncu svojih uradnih ur spet hotil pred vhomom studia gor in dol. Ji bo že pokazal, s kom ima opravka! Bil je pač nekoliko presenečen, ko ni pripeljal njen veliki avto, ko je čez deset minut prišla skozi vrata. A Vanda Normanovo so poznali kot ekscentrično žensko. In čeprav je trepetal od razburjenja, se je delal, kakor da je sploh ne vidi. Se le ko je zaslišal njene drobne korake za seboj, jo je pogledal. Sicer pa ni bilo res, da je njegovo srce prenehalo biti, kakor je mislil, ko se mu je nasmehnila. Bila je svet očarljiva deklica z obloženim kruhom.

»Ali greva skupaj?« je vprašala iskreno. Vzhlel je priklimal, a kljub temu se ni premaknil z mesta.

»Ne igray glavne vloze v »Življenjskih plamenih,« je rekel pogumno.

»Plameneč življenje,« je popravila, »oh, ali res ne?«

»Samo vratar sem tukaj. Saj sama veš, zakaj davi si šla mimo mene, no da bi me bila pogledala.«

Zasmejala se mu je.

»Seveda vem, bedacek. In davi mo sploh ni bilo tu. To je bila gotovo Vanda Normanova.«

Sapa mu je pošla. »Kdo pa si ti potem?«

»Jaz?« je vprašala. Krenila sta dalje.

»Jaz sem vendar njena dvojinka. Imo mi je Marijana; pravijo, da sem ji podobna...«

»Podobna?« je vzkliknil Tom. »Dvakrat lepša si!«

»Res?« Bila je očarana.

»Čelo trikrat,« je rekel Tom. Saj ni ne stane. Obstal je in jo prijel za roko.

»Marijana,« je rekel, zakaj zdači to vedel prav za gotovo, da je Marijana in ne Vanda najlepše ime na vsem božjem svetu.

OKVIRJI
SLIKE, FOTOGRAFIJE, GOBELINE,
KLEIN
LJUBLJANA, Wolfova 4

nastopila smrt, je nekdo z nekim drugim orodjem odtrgal glavo od telesa. Tudi to orodje manjka, prav tako glava. To je vse, gospod nadzornik, kar vam morem poročati pred raztelesenjem.

Nato se je sodni zdravnik poslovil: policisti so razburjeni šepetali med seboj.

Trenutek pozneje je stopila v sobo najnenavadnejša prikazen, kar sem jih bila kdaj videla v življenju.

5.

Bila je od brade do peta zavita v premočen moški plašč, na glavi je imela pa klobuk s prhutajočimi peresi. Izpod njega je kipele gosta griva kodrastih las nenavadne zlatorumene barve. Obraz je bil snežnobelo napudran, ustnice pa krjavorodeče in okrog majhnih sivih oči so bile porisane črne črte, skoraj tako debele kakor žvagalica.

Sive oči so si zviška ogledovale družbo. Nenavadno vitka postava je stopila do srede sobe ali bolje: primajala se je noter, kakor da bi bila stopala na oder, potlej je pa izpregovorila z globokim glasom, tako da so samozlasniki zveneli kakor glas orgel, samozlasniki pa trepetali in vibrirali.

»Kaj neki to pomeni, s'il vous plait?«

Vsi smo zastrmeli v žensko. Nadzornik Moore je hotel stopiti proti njej, takrat je pa John Bynam poskočil.

»Aaaaah! Mistaire Bynam!« Njen glas se je dvignil za celo oktav. »Ali mi ne bi hoteli pojasniti...?«

»Madame LaVelle,« je izdaval Bynam, »ali... ali veste, kje je Hestera...?«

Nadzornik Moore je segel v besedo.

»Jaz imam besedo, Mr. Bynam. Ali ne bi sedli, madame?«

Nagnila je glavo:

»Jazzz semmm madame Juliette LaVelle.«

• (francoski) — Prosim; če smem vprašati.

Jeff ji je primaknil stol. Odpela si je dežni plašč, si popravila zeleno baršunasto bluzo in sedla kakor kraljica na prestol.

»Sedim, monsieur!« Kako se pišete, s'il vous plait?«

»Jaz sem Moore, nadzornik kriminalne policije, madame. V vaši hiši se je zgodil zločin — saj ste vi lastnica penzion?«

Madame LaVelle se je »zravnila.

»V mojih očeh to ni nikakršne penzion! Jaz semmm lastnica Maison LaVelle.« Za trenutek je umolknila, potem pa nadaljevala: »Kakšen zločin? Ali so Fennelli...?« Zbrala se je in povzela: »Čudno... Zdi se mmmi, da se je nekaj resnega pripetilo, sicer vas pač ne bi bilo tu, n'est-ce pas?« Je suis à votre service, monsieur. Naslonila se je nazaj na svojem prestolu.

Nadzornik Moore je rekel suho:

»Hvala, Prosim, odgovorjajte na moja vprašanja, kolikor mogoče kratko.« Ta trenutek je umolknil, preden je vprašal: »Kdo so Fennelli?« Kaj ste mislili s svojo pripombo?«

Madame LaVelle se je odkašljala.

»Fennelli... Vedeti morate, gospod nadzornik, da so skoraj vsi stanovalci Maison LaVelle gledaliki igralci. To je pojasnilo, da so nekoliko temperamentalni. Toda jaz imam dobre oči za ljudi, in tako nisem doživela še nobene neprijetnosti s svojimi pod... s svojimi gosti. Vous comprenez?«

Nadzornik se je ugriznil v ustnico.

»Prav, In Fennelli...?«

Ljubko je nagnila glavo.

»Fennelli... so artisti, akrobati, po rodu Italijani. Stanujejo v drugem nadstropju, tik nad nami.« Zavihlala je roko. »Raffaello Fennelli je zvezda vse skuppini in veliki talent. Raffaello je imel ženo, ki je tudi spadala

1 Gospod.

2 Kajne?

3 Na uslugo sem vam.

4 Saj razumete?

k skuppini, zelo je leppa in velika umetnica. Pred nekaj meseci je kar iznenada zapustila skupino. Pisala je svojemu možu pisismo, v katerem mu je sporočila, da je spoznala nekoga, ki pomeni zanjo uresničenje njenih sanj.

Imenuje se Floto, leteči čudež, skupaj bosta nastopala in njune predstave bi bodo proslavile in obogatile. Tako je pisala. Za Raffaella je bil to strahoten udarec. Prisegel je maščevanje. Enkrat prisega, da bo njega ubil, drugič pa, da bo njo ubil. Samo tega ne ve, kje stal zato tudi prisega, da bo sam sebe umoril... Takrat postane njegov brat Michelangelo žalosten. Pretekli teden je Raffaello divje mahal z nožem po zraku, a Michelangelo mu ga je vzel. Verjemite mi, postavila bi jih pred vrata, a najeli so stanovanje za več let in Fennelli je mama je preslujšila zajokala, ko sem jim zagrozila z odgovorom. Za trenutek je umolknila; potlej je vprašala: »Kaj se je zgodilo?« Kaj je s Fennelli...?« in kdo...? po vrsti nas je pogledala s svojimi majhnimi, črnobrobrenimi, sivimi očmi... »oprostite, kdo so te dame, s'il vous plait?«

Prvič sem videla Amanda v zadregi za odgovor. Madame LaVelle ji je bila očitno zaprla sapo. A Lucija je brž odgovorila:

»Moja sestra, Miss Beagle.« Ponosno se je nasmehnila. »In najina sestrica, Miss Marthy Meecham. Jaz sem Miss Lucija Beagle. To tukaj je pa naš mladi prijatelj in pomočnik Mr. Jefferson Mahoney. Vsi skupaj smo zasebni detektivski urad Beagle, draga moja. In tu smo zato, da...«

Madame LaVelle, ki ji je segel v besedo nadzornik Moore, ki je bil med tem časom nekaj šepetal s svojimi uradniki, potlej jih pa poslal domov, »ne nekaj vprašani bi vam rad zadal. Od vas je odvisno, ali odgovorite nanje ali ne.«

»Zakakak ne bi odgovorila?« je užaljena rekla madame, in njen ton me je živo spominjal na Amanda. In res: Amanda se je nasmehnila!

»Morilec ištemo,« je pojasnil nadzornik Moore. Njegova roka je pokazala na vrata: »Tam je truplo.«

»Mo... morilec... in tam... v Hesterini spalnici...« Gospodinja je planila pokonci. Ni bilo moči spoznati, ali je prebledela, ker je bila plast pudra na njenem obrazu predebela, a prepričana sem bila, da je prav tako bela kakor puder. »Mon Dieu,« saj menda ne mislite... Ali se je Hesteri kaj pripetilo?«

Nadzornik Moore jo je pomiril.

Madame LaVelle je spet sedla; njena kraljevska drža jo je bila popolnoma minila.

»Hvala Bogu!« je zastokala. A čisto iznenada, brez slehernega prehoda, je spet zavrela. »Kdo je prav za prav umorjen?«

»Ne vemo, madame. In prav zato bi vam rad zadal nekaj vprašanj.«

Zdaj je bila spet kraljica od nog do glave.

»Monsieur, je suis à votre service. J'attends.«

Nadzornik Moore je postal nekoliko živčen. Ni se mogel zadržati, da ne bi pripomnil:

»Tu nismo na odru, madame.«

»Prrosim?«

Vdano je zmignil z rameni.

»No, kakor vas je volja. Ali poznate Fennelli...?« eh... tekmeč? Floto, leteči čudež, ali kako se že imenuje?«

»Floto, leteči čudež,« je popravila Amanda.

»Oh, čudovit spomin!« je pohvalila madame LaVelle in visokostno prikimala z glavo; potlej se je spet obrnila do nadzornika: »Ne, ne poznam ga.«

»Fennelli... ni doma, kakor so med tem časom ugotovili moji ljudje. Ali kaj slutite, kje bi utegniti biti?«

»Seveda, na odru!« Spoštljivo je izgovorila to besedo. »Zdaj nastopajo v »Imperialu«. Čudoviti artisti so in niso nikoli brez angažmajal.«

• Moj Bog!

Pogled v zgodovino

Spalnica štirih Marij

V Fontainebleauju stoji postelja, v kateri so spale štiri vladarice

Fontainebleau, spalnica štirih Marij: če stopiš vanjo, je kakor neresnična scenerija gradu v oblakih. Sredi sobe stoji razkošna postelja, dostojanstvena kakor prestol. Obiskovalci okrog nje ne govorijo mnogo, toda lahko je ugati njih misli. Oh, te Marije! Te so znale živeti! Pod tem baldahinom, okrašenim z debelimi angelčki in amorčki, se je nebesko spalo in sanjalo. In nato se pred njih očmi odvijajo film, poln dražljivih, neverjetnih in čudovitih dogodivščin iz fate morgane tedanjega galantnega sveta.

Nehote dvigneš oči in pogled se ti ustavi na velikem M, ki ga je dala tjakaj vstaviti Marija Antoinetta kot dokaz svoje kraljevske in zakonske legitimnosti. Ta grb izdaja hkrati tudi tradicijo te postelje: v njej so spale štiri vladarice, štiri Marije: Marija Medicejska, žena Henrika IV., Marija Terezija, žena Ludovika XIV., Marija Antoinetta, žena Ludovika XVI., in Marija Louiza, žena Napoleona I.

Ce bi znale postelje pripovedovati, bi nam ta povedala lahko zgodovino slovitca, sijajnega pa tudi groznega 18. stoletja. Tedaj spalnica ni bila skromna sobica z jutrnim soncem in omaro, v kateri so domovali molji, tedaj je bila spalnica družabni salon. Galantna dama je v postelji sprejemala obiske, v postelji pisala nežna odšlavljenca pisemca, v postelji kupovala blago in dragulje. Spalnica je bila javen prostor.

In vendar, če bi znale postelje govoriti, bi povedala ta čisto nekaj drugega, kar si povprečni obiskovalec predstavlja o tistih dneh. Pri Boceaciu in Rabeleisu so zgodbe o posteljah zmerom vedre in divotne, toda življenje teh štirih Marij, ki se je odvijalo tudi v tej postelji, je bilo vse prei kakor divotno. Bilo je tragično. Če je sicer življenje pol, posuta s cvetjem in trnjem, je na poti teh štirih vladaric ležalo pač skoraj samo trnje.

Ko se je slavni Henrik IV. srečno ločil od svoje soproge Margarete Valoiske, ga je njegov kancler Sully opozoril, da je njegova kraljevska dolž-

nost, da se na novo poroči in dá deželi legitimnega naslednika. In tako je svet 5. oktobra leta 1600 slavil razkošno poroko Henrika IV. z Marijo Medicejsko, tisto, ki si je dala prva opremiti spalnico v Fontainebleauju. Zakon ni bil posebno srečen. Henrik IV. se je naprej pošteno otepal svoje zakonske dolžnosti in je celo dejal: »Vraga, to je zadeva, ki bi si jo bil raiši prihraniti!« In kakor med meščani sta se tudi Henrik IV. in Marija Medicejska pošteno sporekla, kar pa ni motilo Marije, da ne bi velela poklicati Rubensa in dala naslikati ciklus slik, ki se danes očarajo gledalca v Louvru. Marijo Medicejsko je slavni slikar upodobil kot Junono, ki jo njen Henrik obožuje in ji poklanja svoje sree in svojo deželo...

Marija Terezija, žena Ludovika XIV., je pač slutila, koliko je resničnosti na teh slikah, in je izpolnila samo dolžnost do svoje domovine, ko se je poročila z Ludvikom. Spletel ju je kardinal Mazarin, vedoč, kolikšne važnosti je zveza med Francijo in Španijo. Ludvik XIV. je pa poklanjal svojo ljubezen drugim ženskam.

Tretja Marija, pač najtragičnejša osebnost vseh štirih, je bila hči Avstrijske Marije Terezije, lepa Marija Antoinetta, žena Ludovika XVI. Ta nežna, lahkolna stvarca, ta igriva sestra prosveljenega Jožefa II., je plesaj hitela skozi življenje in bila hkrati vzorna mati in dobra soproga. Umrta je dostojanstveno pod sekuro giljotine. Z njo je zašel čas rokokoja. Sele Napoleonov empirski slog je spet prinesel nekoliko umerjenosti in razviračnost listega meddobja.

Za velikega Korza je ostala Marija Louiza — četrta Marija — avstrijska cesarična, zmerom cesarska hči. Za poroko ji je neki lyonski tkalec poklonil izredno dragocene svilene tapete, ki jih je bila naročila še Marija Antoinetta za svojo spalnico, na njih nikoli ni videla, ker je bila medtem že počila revolucija. Napoleon je bil ponosen, da je svoji soprogi lahko poklonil posteljo poslednje francoske kraljice...

Il giornale tedesco »Signal« riporta, nel suo ultimo numero l'interessante fotografia di un ardito progetto in base al quale si potrebbe viaggiare in barca da Berlino a Roma. Per effettuare il progetto, bisognerebbe regolare il corso superiore del Reno, aprire una galleria tra il San Bernardo e il monte Giulio sulle Alpi e scavare un canale sotterraneo che condurrebbe l'acqua oltre il Lago di Como fino alla vallata del Po. A mezzo di elevatori le imbarcazioni supererebbero i dislivelli, e le barche rimorchiate navigherebbero da Berlino a Roma. — Nemški list »Signal« prinaša v svoji zadnji številki zanimivo sliko drznega načrta, po katerem bi z ladjo lahko potovali od Berlina do Rima. Za uresničenje tega načrta bi bilo treba regulirati gornji tek Rena, zgraditi predor približno med gorama San Bernardo in Giulio v Alpah in izkopati podzemeljski prekop, po katerem bi voda pritekala skozi Lago di Como in še dalje vse do padške nižine. Posebna dvigala bi pomagala ladjam premostiti visinske razlike, vlačilci bi pa vozili ladje, ki bi plule iz Berlina v Rim.

zadušile. Potem so se razlezele po hiši in so jih komaj prepodili. 200 gobavec je pobegnilo iz bolnišnice za gobavce v brazilski državi Geari. Brazilski oblasti so takoj poslale policijo nad begunce. Ljudje so zelo razbitterjeni.

Velikansko množino omotičnih rib je prineslo morje v dansko pristanišče Skagen. Ribe je bila najbrž omamila

eksplozija v morju. Pristaniški prebivalci so jih lahko nalovili kar z rokami in se založili z njimi za več dni. Steklene zvonove bodo vili v nekem češkem obmejnem mestu, kjer je zelo razvita steklarska obrt. Strokovnjaki trde, da bodo imeli stekleni zvonovi zelo lep glas. Če se bodo ti prvi zvonovi iz stekla obnesli, jih bodo pričeli vlivati tudi za druge cerkve na Češkem.

Haremi bodo propadli?

Spričo zadnjih bombardiranih Aleksandrije se je egiptovska vlada začela baviti z mislijo, kako bi evakuirala civilno prebivalstvo.

To je pa laže reči kakor storiti. Zakaj to bi pomenilo, da bi z drugimi prebivalci vred morali izprazniti tudi hareme, ki jih je v Aleksandriji precej. Za zdaj si še niso na jasnem, kako bodo spravili v sklad varnostne ukrepe s tradicijo zaprtih muslimank. Vsekakor nekateri menijo, da diskrecija, ki jo muslimanke že stoletja tako ljubosumno čuvajo, ne bo mogla kljubovati naslednjim bombam in da je njihova stoletna tradicija z mnogimi drugimi vred zapisana propadu.

Očetovska šola za nego dojenčkov

Metodistovska bolnišnica v Newyorku je priredila za mlade očete šestdnevni tečaj za nego dojenčkov. V tem tečaju se očete uče vsega tistega, kar se uče mlade matere za nego otrok.

Zadnji čas so pa mladi očete v hudi stiski. V tečaju so namreč — da bi preprečili morebitne nezgode — namenili prave dojenčke z gumijastimi lulkami, ki jih je moči umivati in ki se zlepa ne zlonijo tudi če padejo na tla. Zda j je nesreča ta, da ni več gumija, ker ga država potrebuje za vojne namene. Nastala je nevarnost, da bodo morali solo za očete zapreti, če se učenci ne bodo upali za vaje uporabljati živih otrok. Uspeh šole bi bil v tem primeru samo še popolnejši!

Hedy Lemarrova je ogorčena

Hedy Lemarrova, že znana filmska igralka, ki smo jo pač že pogosto videli v filmih je potrebovala zobno kremo. To se ne bi bilo tako hudo, saj je to pač skromna želja. Ker pa ni oddala prazne tube, ji niso hoteli dati nove kreme.

Slava igralka je bila ogorčena in je zagrozila s škandalom. A vse to ni nič zaleglo. Traovec je odločno vztrajal na predpisu, ki ga je pred kratkim izdala vlada. Ta prizor je pa v filmskem mestu baie prvi vojni pojav, če ga sploh moremo tako imenovati v primeru s pojavi v drugih deželah...

Cvetlica-klepetulja

V Južni Ameriki raste cvetlica, ki jo domačini imenujejo klepetuljo. To ime so ji dali zato, ker venomer zšepeta. Njeni cvetni listi se namreč že ob najmanjšem vetriču drgnejo in udarjajo drug ob drugega in povzročajo klepetanju podobne glasove.

Širom po svetu

Državni zavod za izdelovanje cepiva iz kačjega strupa so ustanovili v mestu Dorpatu na Estonkem. Od enega samega modrasa dobe 2 do 4 mg strupa.

Krdelo medvedov je napadlo neko vas v okolici španskega mesta Lerida. Vdrli so v več hlevov in raztrgali 12 krav.

Naivnejši zelenjavni vrt pod steklom imajo v badenski porenski dolini (Nemčija). Stekljeni paviljon se razprostira na površini 12 kvadratnih kilometrov, centralno kurjavo v njih pa oskrbuje neko manjše industrijsko

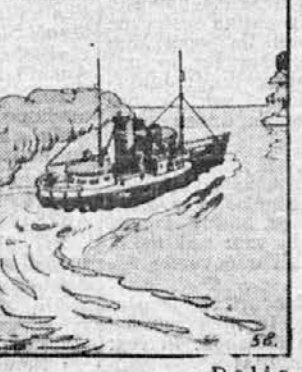
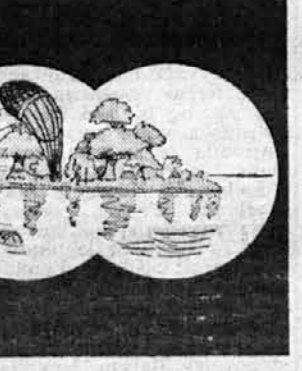
podjetje v bližini. V tem zelenjavnem vrtu so celo v letošnji hudi zimi pridelali že v začetku januarja prve kumariče, februarja pa že kolerabice.

Sielski ognjenik Etna je spet začel bljuvati. Iz petih velikanskih razpok teče lava proti Monte Frumentu in je doslej preplavila pokrajino že dva kilometra na okrog. Napravila ni veliko škode, ker teče po neobljudenih, pustih tleh.

Armada velikanskih mravelj je napadla neko kmečko hišo v argentinski pokrajini San Juan. Navalile so na dveletnega dečka, ki je spal, in ga

PRIGODE POREDNEGA MIHCA

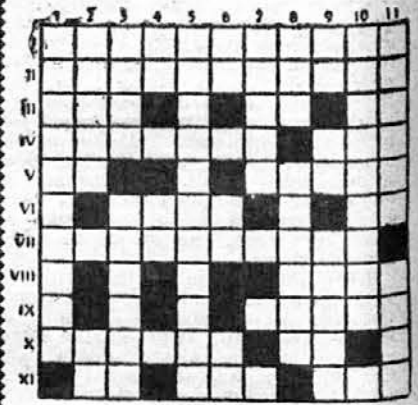
SAŠA DOBRILA

Dalje prihodnjič

? UGANKE

Križanka

Vodoravno: 1. Naš dolenski pripovednik (1844.—1881.). 2. V rabi. 3. Stvar, predmet; sončni bog; kratka pri svetnikih v koledarju. 4. Okrajšana pisava besed (dvojina); zemljepisni ali količinski pojem. 5. Romanski spolnik; vladar. 6. Morska žival ali vrsta sladkorja; osebni zaimek. 7. Šumenje listja. 8. Nemško mesto z optično industrio. 9. Germanski narod. 10. Vrsta vrbe; nekdanja uradna kratka. 11. Kralj (italij.); vrsta vrbe; trije samoglasniki.

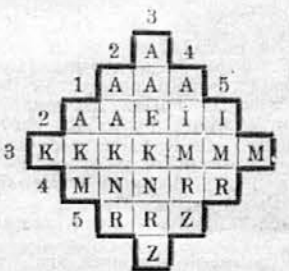
Navpično: 1. Kraj blizu Rimskih Toplic. 2. Glasbeno delo; ploščinska mera. 3. Reka, ki se izliva v severni Adriatik; če vsebujejo sladkor, so take. 4. Globok tolmun; dva samoglasnika. 5. Pergamentni papirji, ki so drugič popisani, tako da so prvotno pisavo zbrisali. 6. Nesrečnik iz sv. pisma, ki je tu še samoglasnik izgubil; konj (po turško); medmet. 7. Zadnji Celjan. 8. Na kovinah in rastlinah jo opazamo; cvetica, ki raste po pustih tleh in ima rumenkaste cvetove. 9. Pogojni veznik; priredni veznik; naš pesnik (1835. do 1869.). 10. Tuja beseda za nezmožnost plačila (tudi zadnje polje). 11. Storkljine sorodnice; Verdijeva opera.

STOPNICE

1. a
2. a a
3. a a a
4. a e e e
5. i i i i i
6. n n n n o
7. r r r r r r z

1. samoglasnik,
2. ploščinska mera,
3. redovniški brat,
4. moško ime,
5. moško ime,
6. španski poglavar,
7. pripadnik evropskega naroda.

ČAROBEN LIK

1. Vprašalnica,
2. strokovnjak za spojine,
3. mohamedanski praznik,
4. rokodelce,
5. zaimek.

OBRTNICA

Lijak — stanje — letos — ženica — ruda — alfa — Borna — tokava — Varta — Varna — Zila —

V vsaki besedi tako preobrnj posamezne črke, da dobiš nove besede; začetnice teh novih besed čitaj v po sebnem redu in dobiš boš ime in priimek našega pesnika in prevajalca, ki se je rodil pred 80 leti, a umrl pred 30 leti.

POSETNIKA

Iva J. Kos

Tacen

Katero je bilo njeno prejšnje bivališče?

Rešitev ugank iz prejšnje številke

Križanka: vodoravno po vrsti: 1. Kralj Matjaž. 2. rokodelce, e. 3. Edo. tur. Sr. 4. me. Sem. kaj. 5. e. skriblja. 6. nosna napet. 7. Illnois. t. 8. tja. dal. pa. 9. ce. niz. cep. 10. s. ejunačiti. 11. tili. milodaj.

Literarno vprašanje: Ljubljancem so po rojstvu predvsem: Marko Pohlin, Janez G. Sier, Andrej Smole, Fran Erjavec, Josip Stare, Franc Levce, Rajko Pevšek, Josip Cimperman, Anton Funtek, Fran Gestrin, Edin Kristan, Rado Murnik, Fran Govekar, Zofka Kvedrova, Josip Murn, Alojz Merhar, itd.

Enačba: a = Rezijanka, b = Režika, c = korak, d = Ra, e = peresnica, f = penica, g = pesnik, n = pes; x = Janko Kernik.

njen prvi mož

LJUBEZENSKI
ROMAN

Pečakal je, da so izginile med kabinami, nato je pa povprašal po kopalni obleki pri blaginjarici. Prinele so mu nekaj, kar je bilo nekako na sredi med kopalnimi hlačkami in kopalno obleko. Bilo je iz črtaste volne, za silo uporabno, toda ko se je oblekel, je ugotovil, da se takšen rajši ne bi pokazal svoji junakinji. Iskal je primerne prostora, kjer bi lahko neopažen imel pregled nad kopalščem. Odločil se je za ravno streho nad kabinami. Osvežil se je pod prho, se zleknil na sonce in pozorno opazoval vrvenje pod seboj. Prav pod njim so stale zelene mize za pingpong. Nehote se je poglobil v igro in skoraj pozabil, zakaj je bil prišel.

Znan ženski smeh ga je zbudil iz zamišljenosti. Zdrnil se je. Tako blizu, skoraj tik pod njim je stala ona. Ravno kar je bila prišla iz vode in po zametno mehki polti so ji polzele drobne kapljice, ji lepile prešerne kodre in kakor rosa visele na temnih trepalnicah. V rokah je držala belo kopalno čepico, polno vode. Nikoli dotlej je ni slišal, da bi se tako prisrčno smejala. Predmet nje ne zabave je bila velika, nekoliko debelša Gaby, ki je bila pravkar dobila nenadno mokro prho iz njene čepice in si je zdaj vsa rdeča in v zadregi otirala obraz.

V vedrih, mladih, zagorelih postavah bi bil komaj utegnil spoznati bleščajoč dekleta iz modnega salona. Vse štiri so bile čedne, sproščene in dobre volje. Liana se mu je v njih družbi zdelala takšna, kakršna se mu je včasih prikazovala v sanjah, kakršno je nehoti odklanjaj, ker je čutil, da se mu vse preveč približuje, da mu postaja nevarna. Kako bi mogel izvršiti svoje poslanstvo, če bi se mu približala tako, da ne bi več ohranila jasnega pogleda in trdnosti volje? In vendar se mu je zdelo v družbi teh zdravih, mladih deklet kakor najmlajša in najljubša hčerka bogatega kralja iz pravljice.

Kako se je bila mogla poročiti z Lussanom? Je ogorčeno pomislil, ogledujoč njeno vitko, krepko, pa zraven nežno rast. Skušal si je priključiti v spomin pokojnega Anatola. Bil ga je videl poslednjikrat pred petimi leti. Tedaj je bil visokorasel, dobro ohranjen gospod, ki je znal z užitek kaditi viržinke in je nosil živahne umetniške ovratnike. Nekaj nezmožljivega, energičnega ga je držalo pokonci kakor skrivna vzmet, da je kaj lahko skrnil svojih dobrih pet križev.

Koliko je bil prav za prav star ta „zakonski mož“, ki se je poročil komaj nekaj mesecev pred smrtjo? V listinah je sicer pisalo, da je prekoraj šestdeseto leto, toda v njegovem spominu se je zdel mlajši. Na koncu koncev je pet let dolga doba. Morda se je skrivna vzmet v njem zlomila in se je nenadno postaral? Mogoče ga je enolično življenje v zavodu naradilo betežnega in starega? Sam Bog vidi, zakaj si je ob pogledu na to mlado, razigrano ženo tako zaželel, da bi bil Lussan star in betežen, ko se je poročil. In zakaj neki ga je sploh vzela? Ali more vzeti mlado dekle starca, ne da bi imelo od njega kakšne koristi? Morda ga je pa vseeno ljubila? Kolikokrat je že bral o takšnih zakonih!

Zdaj je bila zelena miza pod njim prosta. Liana je skočila k njej in prišla lopot.

»Katera bo igrala z menoj?« je živahno vprašala.

Izkazalo se je, da nobena od njenih tovarišic ne zna igrati ping-ponga.

»Kje si se pa naučila?« jo je radovedno vprašala mala Anetta, ki je očito uživala, da sredi elegantnega, prijetnega okolja lahko igra veliko damo.

»Doma na vrtu smo imeli mizo,« je nekoliko v zadregi odgovorila Liana, neodločno vrteč v rokah lopar.

»Ali bi hoteli igrati z menoj?« je vprašal tedaj zagorel mladenič in se dvignil iz bližnjega ležalnika.

Pierre na strehi je začutil, kako mu je odtlej neznano čustvo stisnilo srce. Morda je bilo to samo užajeno moško samoljublje, ki mu praznata kopalna obleka ni dovolila, da bi se uveljavilo? Sam je izvrstno igral pingpong, in zdaj bi marsikaj dal, če bi smel biti njen soigralec. Bog ve, kako plašno in krotko, pa spet ogorčeno in preteče bi ga gledale njene temne oči izpod črnih vešic? In po-

menek med igro teče tako lahkotno, mimogrede, da bi prav lahko pozabila na obvladovanje in se nehote izdala...

Tako mu pa ni kazalo drugo, kakor da je ostal na strehi in gledal, kako je njegova junakinja igrala pingpong z zagorelim neznancem, ki se ji je bil menda že predstavil in je namesto njega žel njene smehljaje, pobleške z očmi in radostno vzhičene vzklrike, če mu je zabila nepričakovano gol!

Čutil je, kako se je tisto neznano grenko čustvo v njem poglobilo, kako je zajelo tudi njeno preteklost, ki je ni poznal in jo je vendar moral odkriti. Moral, če je hotel rešiti čast svojega imena, moral, če je hotel ukrotiti vprašanja svojega srca, vprašanja, ki so se mu vsak dan porajala in ga mučila. Dokler ne bo ugotovil, zakaj je postala žena starega Lussana, dokler mu ne bo mogla odkrito odgovoriti, ne bo več imel mirne ure. Iz ljubezni? Ob misli, da bi bilo to mogoče, ga je zalila rdečica jeze. Sonce mu ni nič več tako prijetno sijalo, v nenadni nejevolji je vstal, ne da bi se še enkrat ozrl na dekle pod seboj, in odšel v kabino, da se obleče. V srcu mu je sezorela odločitev, da mora kmalu, čimprej spet govoriti z njo.

Le prehitro nam mine teden neskrbnih, počitniških dni. Kakor bi trenil, je prišel poslednji dan Lianinega dopusta. Ves teden je namerala ta dan posvetiti čiščenju stanovanja, krpanju perila in raznim drobnim dolžnostim, ki jih je vsak dan odlagala na pozneje.

Ko je pa zgodaj zjutraj vstala, da bi iztrepla preproge, je bilo nebo vse preveč sinje in brezoblačno, da bi mogla preživeti ta poslednji prosti dan doma. In da bi si nekoliko pomirila vest, ki jo je nehoti spominjala na delo, se je tolažila, da bo za poletjem pač še dosti deževnih, pustih jesenskih dni, ko bo lahko po mili volji pospravljala in krpala in se bo čas vseno vlek v neskončnost. Ni si bila še na jasnem, kako bo uporabila poslednji počitniški dan, zakaj z nikomer se ni bila domenila, saj je namerala ostati doma. Zdaj se je sama pri sebi odločila, da se bo dopoldne kopala v tistem prikupnem kopalšču ob Seini, kjer je bila zadnjič s tovarišicami; obdajala bo kar v kopalšču, popoldne, ko bo vročina odjenjala, se bo pa odpeljala v Louvre, ki ga kljub temu, da je bila že nekajkrat tam, ni dobera poznala.

Na hitro je pospravila, se okopala in jela pripravljati južino in kopalno obleko. Lasje so se ji od jutranje prhe še lepili v drobne kodre, ki so jo prijetno hladno ščegetali po vratu. V zrcalu nasproti je videla sliko mladega dekleta z velikimi temnimi očmi, zagorelo poltjo in rdečimi ustnicami, ki so se nehoti krivile v nasmehek. Stopila je bliže, potegnila iz torbice rdečo in puder in se lahko nalepotila. Ko si je oblekla še svilen sivo obleko, ki si jo je bila sama sesila, se je sama sebi zazdela prav kakor vse tiste mične, elegantne ženske, ki jih je srečevala na bulvarjih in ki ji jim bila tako rada podobna.

Nekdo je pozvonil. Misleč, da je vratarica, ki ji prinaša časopis, ni takoj odprla. Pozvonilo je vnovič, energično in nestrpno. Radovedna je krenila proti vratom. Obstala je kakor okamenela. Na pragu je stal gospod Pierre!

Presenečenje je bilo tolikšno, da je pozabila zapreti vrata, ali ga pa povabiti noter. Držeč v eni roki ročno torbico, v drugi širok slammik, je molče stala na pragu in strmela v nepričakovane goste.

Opazila je, da je skrbneje oblečen kakor takrat, ko ga je poslednjič videla; to pot je imel dolgo samovoznico in pod svetlimi očmi so trepetale temne sence, ki so dajale temu blede mu obrazu otožen izraz. Njegov vprašujoči, uklepajoči pogled se je

upiral vanjo. Spostljivo jo je pozdravil.

»Ali me ne boste povabili, da si ogledam vaše malo kraljestvo?« je dejal skoraj v zadregi.

Nehote se je umaknila in mu pustila prsto pot. Zvedavo se je ogledoval po stanovanju, najbrže tehtač okus gospodarice. Nekaj mladega in ganljivega je dahnalo vanj iz tega dekliskega sveta. Očitavalo se je v velikem svetlozelenem kauču z blazinami, izveženimi na roke, v česalni mizici, na kateri so še stale toaletne potrebščine, ščetke, glavniki in stekleničica kolonske vode, v okrogli mizici s čipkastim prtičkom, na katerem je stala vaza z rdečimi vrtnicami, ki so se v tem mehkem jutru širile opojen, težak vonj. Liana se je zdel ta molk neskončen, toda ni imela poguma, da bi ga prekinila z vprašanjem ali kakšno nepomembno besedo.

»To je torej vaš dom, mala gospa?« je zamišljeno dejal tujec in pazljivo ogledoval sliko Lianinega očeta, obeseno nad knjižnico.

»In to je najbrže vaš pokojni mož?« je nedolžno vprašal, ko mu ni odgovorila.

Liana je zardela. S kakšno pravico je vdrl v njeno stanovanje in jo zdaj vprašuje stvari, ki se tičejo le nje same? Nejevoljno je odgovorila:

»Ne, to je moj pokojni oče.« In ko je izgovorila te besede, se je zavedela, da ve skrivnostni Pierre več, kakor bi smel. Le kako bi mogel posumiti, da je bil njen mož skoraj toliko star kakor njen pokojni oče? Še preden je mogla obrniti pogovor drugam, je povzel:

V 24 URAH

barva, plisita in kemično čisti obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapescnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

»Tukaj stanujete od svoje moštve, ali ne?«

»O, gospod,« je vzklila in zamahnila z roko, hoteč se braniti pred novimi vprašanji, na katere ne bi bila rada odgovarjala. Morda je mladi tujec mislil, da jo spomin na možev in hitro možovo smrt boli, morda se je zavedel, da je zelo nevljuden, na lepem se je zresnil, njegov blede obraz je postal še bolj bel, ko se je priklonil in vljudo dejal:

»Oprostite, pozabil sem, da so poglavja v vašem mladem življenju, o katerih neradi govorite.«

Zdelo se ji je, da se celo v tem opravičilu skriva očitek. Živahno je dejala:

»Ne, ničesar nimam prikrivati! Ze večkrat sem vam to povedala. Moje življenje je bilo zmerom pošteno in ravno.« In čuteč, da ga je zavrnila, je še strože dejala:

»Ne vem, kdo vam dovoljuje, da se vtikate v moje zasebne zadeve. Danes ste celo meni nič tebi nič vdrl v moje stanovanje! Prosim, da odidete, ker ne vem, kaj naj bi si še imela povedati.«

To je bilo zelo ostro in odločno, toda mladega neznanca ni ganilo. Čeprav je Liana podzvedno uganila, da je tenkočuten in hitro ranljiv, je zdaj na videz nebržjo dejal:

»Mogoče se vam res zdim hudo nevljuden, madame, toda vedite, da vam ne želim nič hudega. Morda bi mi bili pripravljeni odgovoriti še na nekaj vprašanj? Videč, da je odkimala, je resno pristavil: »Nikar ne mislite, da me radovednost žene v to izpraševanje! Vaši odgovori so zame prav tako važni kakor za vas!«

»Ne razumem vas,« je tiho odgovorila. »Zakaj mi ne poveste, za kaj

gre? Celo zločinci vedo, zakaj jih obsojajo! Kaj mi vendar očitate?«

Čutila je, kako ji popuščajo moči. Če bi bil ta tujec z njo surov, neprijazen, bi si mogoče še vedela pomagati. Ker je pa čutila, da ga nekaj neizogibnega, nujnega žene v to poizvedovanje, ji je bilo, kakor da bi oba zajel vrtnec usode, kakor da jo ta neznane vleče s seboj v čudne globine strahu in dvomov. Za tem belim obrazom, za temi temnimi očmi se skriva resnična bolest! Čutila je z njim nenadno, nepojasljivo sočutje, ki ji je navrelo solze v oči.

Mogoče je bil eden tistih možkih, ki ga ženske solze razdražijo, namesto da bi ga ganile ali razorožile, mogoče so ga spravile v zadrego. Vsekakor je postal njegov glas še ostrejši, ko je zapovedovalno dejal:

»Nikar ne jočite! Ženske solze pomenijo sicer šibkost, ne dokazujejo pa še nedolžnosti!«

»Nedolžna ali kriva, vedeti hočem, česa me dolžite!« je obupana vzklila.

»Saj vas ne dolžim,« se je glasil mirni odgovor.

»Čutim, da mi ne zaupate,« je vzklila, čudeč se svojemu obupu in prizadevanju, da bi zbudila v njem občutek zaupanja. »In niste se še naveličali, zasledovati me! To je strašno!«

Nekaj časa sta oba molčala. V sončnem, vedrem jutru je zvenelo krčevito ihtenje mlade žene čudno presunljivo. Tedaj se je Pierre zganil in stopil k Liani. Njegova roka je zaupno prišla njeno in njegov glas je zazvenel tako mehko, kakor ga je bila slišala prikrivat:

»Ne jočite se, mala gospa, in ne bojte se me! Prisegam vam, da vas nisem hotel vplesti v zadevo, ki jo moram dognati, če hočem rešiti svojo čast. Vendar se me ne bojte, tudi če ste krivi!«

In ko je še zmerom tiho ihtela, je pristavil tiše in trje, kakor bi ga bilo nenadno ganotje spravilo v zadrego:

»Potrpite, madame! Nikar me ne sovražite... če bi vedeli, kako mi je zdaj težko, da vas sumim...«

»Vidite, sami priznavate, da me sumite!« je vzklila med solzami.

»V to me sili nujnost, ki vam je še ne morem povedati. Dolžnost, ki jo moram izpolniti, pa mi je postala težka, odkar vas osebno poznam.«

»Kaj vendar želite?« je vprašala vsa vznemljena. »Rada bi vam pomagala, če bi vam le mogla! Objubite mi, da me boste odlej pustili pri miru, in storila bom, kar boste zahtevali!«

»Najprej vas prosim, da jenjate jokati!« je mehko dejal. »Vaše solze me bole! Ne prenesem, da ženska joče zaradi mene!«

Hitro si je otrla solze in ga pogledala izpod čela. Temne oči so bile še rosne, toda okrog ustnic ji je že trepetal rahel smehljaj.

»Zdaj ne bom več jokala,« je poslušno dejala, zardevajoč pod pogledom njegovih zamišljenih oči, ki so bile zdaj vse sinje in dobre.

»Lepo,« je rekel, boječ se, da se ne bi preveč raznežil. »In zdaj mi dovolite, da ostanem nekaj časa tukaj pri vas, v vašem domačem ozračju... skušal se bom nekoliko vzivati v vaše življenje in ga gledati s svojimi očmi.«

Ne da bi počakal na njen odgovor, je primaknil stol k mizi, na katero je bil položil klobuk in rokavice, in sedel.

»Skromno stanovanje delovne ženske,« je mrmral poltito sam pri sebi, ozirajoč se okrog. Vendar v tem pogledu ni bilo nič več žaljivega. »Vsak prostorček ste dobro izrabili, ničesar ni preveč, vse je čisto, svetlo...«

Pogledal jo je, čuteč, da jo je njegov samogovor nekoliko pomiril.

»Vse v tem okolju je jasno, premočno in brez senc,« je ponovil, »kakor tista, ki živi med temi stenami. Tako bi si jo želel tisti, ki veruje vanjo...«

Boječ se, da bi se bil kaj izdal, je burno pristavil:

»Vam je morda všeč?«

»Vam je všeč?« je odločno vzklila. »In tudi vi boste kmalu izvedeli. Videli boste, da se bova spoznamela! Kje ste živeli poprej, preden ste si opremili to stanovanje?«

Liana je še hotela vzkipeti, da ni dolžna odgovarjati na njegova vprašanja, toda spomnila se je svojega dobrega sklepa in je mirno dejala:

»Stanovala sem v opremljeni sobici v podstrešju.«

Dalje prihodnjic.

»Ne morete si misliti, kako sem bil vesel, da sem vas dobil doma, v vašem domu, med predmeti, ki so vam domači in ljubi, v okolju, ki vam je prijetno! Zdi se mi, da ste si znali ustvariti zelo lep domek!«

»Ali vam kaj pove, ta moj domek?« je dvomeče dejala.

»Govori mi o vas... pripoveduje mi, da ste resni, zelo premišljeni... takšni, kakršno sem si vas želela... skromni... in izbranega okusa.« Njegove oči so poromale do radirank, ki so visele v predsohju, obsijane v jutrnjem soncu. »Tudi stvari govore svojo govorico,« je zamišljeno dejal. In ko so njegove oči preskočile na kauč, ki je nekoliko osamljen stal v kotu sobe, je pristavil: »Zdi se mi, da v tem stanovanju ne živi več ljudi.«

»Res je, zmerom sem živila sama,« je odgovorila Liana s samozvestjo in z občutkom samostojnosti. »Delala sem... živila zase... se marsikomu odpovedala, da sem si lahko privoščila ta dom.«

»Celo tedaj, ko je še vaš mož živel, ste bili sami?« je dvomeče vprašal.

»Moj mož ni mogel stanovati pri meni,« je v zadregi odgovorila. »Imel je drugo dečo, živel v drugem okolju... ki naju je ločilo.«

Spet je za nedolžnimi vprašanji zasulila stroga preiskovalnega sodnika. Cilj je torej isti, samo način izpraševanja je postal drugačen. Zdaj se ne bo več upirala. Povedala mu je bila že, da nima česa skrivati, in odločila se je, da bo odgovorila na vsa vprašanja.

Ko se bo gospod Pierre prepričal, da je nedolžna, je tudi ne bo več sumil in preganjal. In bogve zakaj je na lepem začutila tako gorečo željo, da bi tega tujca prepričala o svoji nedolžnosti? Zato se je nehoti odločila, da bo voljno in krotko prenesla to preizkušnjo, naj si bo še tako neprijetna in grenka.

Gospod Lussan je bil vendar dovolj premožen, da bi vam mogel opremiti večje in še udobnejše stanovanje,« je kakor tjavdan dejal Pierre.

Mlada žena je odkimala: »Vidim, da marsikaj veste o meni, vendar ne vsega. Moj mož je bil,« iskala je primeren izraz, »še siromašnejši kakor jaz.«

Nasršil je obrvi in jo dvomeče pogledal: »Bežite no! Menda je vendar podedoval precejšnje premoženje!«

Smehljaj sproščena je ozaril obraz mladi ženi.

»Vidite!« je zmagovalno vzklila, »vedela sem, da me z nekom zamenjavate! Moj mož ni bil bogataš, o katerem govorite! Človek, za katerim sem žalovala, je bil reven še cerkvena miš!«

Zdajci je prenehala in ga pozorno pogledala. In skoraj nekoliko otožno je dejala:

»Če mislite, da sem bogata, gospod, se hudo motite! Na krivi poti ste! Nič nenavadnega sicer ni, če je mlada vdova po starem možu bogata, toda najsi vam se zdi to še tako neverjetno, jaz imam komaj toliko, da spodobno živim. Nihče ne more okoristiti z menoj! Morda iščete premoženje, ki naj bi tičalo za menoj, toda zmotili ste se!«

Njen glas je bil zdaj trpek, toda nekakšno olajšanje je zazvenelo iz poslednjih besed.

Pierre ni odgovoril. Njegov zamišljen pogled je še zmerom počival na njenem obrazu. Ta mična stvarca s temnimi očmi se zna braniti. Vse preveč mlada je, pretoplokrvna in prelepa, da bi mogel biti ravnodušen ob njej. Toda vseno in hotel odnehati in je trdo povzel:

»Ne verjamem, da se motim, madame! Saj ste Liana Dalimoursova, vdova po Anatolu Lussanu?«

»Seveda!«

»Vidite! In bodisi, da ste siromašni ali bogati, vi ste tisti, ki sem jo iskal...«

»Vendar še zdaj ne vem, kaj hočete od mene.«

»Jaz pa vem,« je odločno vzklila. »In tudi vi boste kmalu izvedeli. Videli boste, da se bova spoznamela! Kje ste živeli poprej, preden ste si opremili to stanovanje?«

Liana je še hotela vzkipeti, da ni dolžna odgovarjati na njegova vprašanja, toda spomnila se je svojega dobrega sklepa in je mirno dejala:

»Stanovala sem v opremljeni sobici v podstrešju.«

Dalje prihodnjic.

Nesporazum

Zdravnik: »Pri prehladu, kakršnega imate vi, ne smete piti ne vina ne piva, se manj pa žganje.«

Bolnik: »Torej lahko samo še kašljam, gospod zdravnik!«

Zivčna psihoza

Sredi noči je nekdo dvakrat močno pozvonil pri vratih umobolnice. Vratar je odprl okence in vprašal: »Kdo je?«

»Prosim, odprite mi vrata. Nenadno sem znozel in bi rad, da bi me zdravnik pregledal.«

»Kaj, sredi noči? Ali ste znozele!« se razburi vratar.

Srečno naključje

»Kako si pa spoznala svojega drugega moža?«

»Izprehajala sem se s svojim prvim možem, tedaj nama je moj drugi mož pripeljal z avtomobilom nasproti in je povzval mojeg prvega moža. Tako sva se spoznala!«

Iz romana

»V neki temni noči je prišel na dan njegov zločin.«

Trgovec

»Gospod, to je najmodernejše blago, ki smo ga dobili šele pred nekaj dnevi.«

Kupec: »Ali je pa tudi trpežno?«

Trgovec: »Prosim, preprežite se. Obleko iz tega blaga nosim že tri leta!«

Ločitveni razlog

Sodnik: »Zakaj zahtevate ločitev zakonca?«

Mož (stenograf): »Moja žena govori v minuti 300 zlogov!«

Dobra knjiga

»Janez, ali bi kupil od mene knjigo. Kako v treh mesecih obogatim? Sem namreč v veliki denarni stiski.«

Viludni natakari

Plešast gost pokliče natakarja, mu pokaže las v juhi in zagrmli: »Kaj je to?«

Natakari: »Vaš las.«

Gost vzradoščeno: »Dobro, dobro!«

Dež je kriv

»Pred štirinajstimi dnevi sem vam posodil dežnik, pa mi ga šele danes prinašate nazaj!«

»Tega nisem jaz kriv. Saj veste, da je vseh štirinajst dni deževalo.«

Skromna želja

»Zmerom hočeš biti pametnejši od mene.«

»No, mislim, da je to zelo skromna želja.«

Uboga žival

Žena: »Prihodnjo nedeljo bova praznovala 25 letnico najine poroke. Za to priložnost bom zaklala petelina.«

Mož: »Ah, pusti ga vendar! Kaj pa more uboga žival za to!«

SONCE — NAJBOLJŠE RIBJE OLJE

V pravljici so vrli meščani hoteli razsvetliti svoj rolovč tako, da so prinesli vanj sončne žarke v vrecah. Tako preprosto sicer ne gre, a lahko bi rekli, da zdaj že steklenice polnimo s sončnimi žarki. Če dobivajo danes otroci Vigantol za rahlido, vlivamo v njihova telesa, ki jim manjka svetlobe, nadomestek sonca. Kemik vzame v svoji delavnici snov, ki se imenuje ergosterin. Obseva jo s kratkovalovnimi žarki, podobnimi pristnim sončnim žarkom. Pod vplivom teh žarkov se ergosterin izpremeni v vitamin D, snov, ki omogoča rast kosti in preprečuje nastanek rahitide.

Samo tako, pod vplivom žgočega sonca, je mogoče ustvarjati umetne vitamine. Prav tako nastaja vitamin D v naravi. Zdravilna moč ribjega olja je v tem, da vsebuje dosti tega sončnega zdravilca. Ribe, katerih jetra dajejo ribje olje, prejemajo vitamin od živali, ki se z njimi hranijo, in pa spet od tistih majhnih živih bitij, ki jim služijo za hrano in ki jih je v morju vse polno. Sonce ustvarja vitamin v majcenih teleskih teh morskih živalce.

Na srečo pa te živalce niso edini viri vitamina. Vseposod na svetu ustvarja sonce vitamin D. V višinah nad 500 metrov je rahilita tako rekoč neznana bolezen. V tej nadmorski višini ima sonce dosti več kratko-

KAJ NAJ MU DARUJEM ZA GOD?

Spoštovana gospodična!

Oprostite, da Vam na pismo šele zdaj odgovorjam, toda te dni sem se vrnila iz dopusta. Upam vendar, da bo moj odgovor prispel še pravi čas in da boste z uresničenjem enega mojega predlogov še lahko razveselili svojega g. zaročenca.

Se tako drobno darilce človeka razveseli, če zadene v črno. Vaše pismo mi nehoti razodeva, da svojega zaročenca kot človeka premalo poznate. Le malo je ljudi na svetu, ki si ne bi ničesar želeli, ki bi imeli vse in vsega dovolj. Tudi tisti, ki žive v izobilju, imajo po navadi skrite želje in želje, ki so pogosto prave nenavadne in večkrat celo presenetljive.

Vsako darilo, ki naj doseže svoj namen, mora imeti pečat osebnosti. Ni važno, ali je drago in razkošno, toda biti mora skrbno izbrano prav za tistega, ki ga bo dobil. Ali ni Vaš g. zaročenec nikoli mimogrede omenil, kaj ga zanima, kaj mu je všeč? Ali se nikoli ni ustavil pred kakšno izložbo, se pozanimal za novo knjigo, občudoval lepo cvetlico? Pišete mi, da ima Vaš zaročenec tako rekoč vsega v izobilju in da ste v zadregi, kaj naj bi mu darovali. Mislim, da je še dovolj drobnih, ljubkih stvari, ki z njimi lahko nekoga razveselimo.

Ali ste že na primer pomislili na album za fotografije, ki bi ga sami izvezli? Kupite si primerno velikost platna — grobejša ali finejša — prosto pisano prejšico in predlogo za križni vbod. Če ste količkaj spretni in dobrega okusa, lahko izvezete zelo lep album v narodnih motivih. Knjigo-govoz vam ga bo zvezal in osebno darilo je gotovo.

Prav tako lahko sami naredite ovoj za knjige. Ni potrebno, da je iz posebnega dragocenega blaga. Raševina, platno, izvezeno z rdečo in modro prejšico v križnem vbodu in v domačem motivu in vezano v velik knjižni ovoj, bo gotovo primerno in prijetno darilo.

Mogoče ima Vaš zaročenec rad cvetlice. Kupite mu ciklamo ali pelargonijo v lončku ali pa mogoče kaktus. Sopek cvetlic, ki ste jih sami izbrali in ušedili v apartni vazi, ga bo gotovo razveselil.

Ni zastarelo, niti obrabljeno, če poudarim, da je lepa knjiga še zmerom med najprimernejšimi darili za tiste, ki imajo vsega dovolj. Kakor sem pravila bere vaš zaročenec posebno rad strokovne knjige. Gotovo bi bil prijetno presenečen, če bi se pri kakšnem njegovem študijskem tovarišu pozanimal za knjigo, ki je bil vaš godovnik kdaj o njej dejal, da je dobra in da bi jo rad imel v svoji knjižnici. Če bi se vam posrečilo dobiti prav to knjigo iz njegove stroke, bi s svojim darilom gotovo zadeli v črno.

V ročnih delih, ki so vselej, če so količkaj okusna in uporabna, primerno darilo je izbira izredno velika. Sami še lahko izvezete iz grobejša platna vrečko za namizni prtč z monogramom ali pa šest podstavkov za kozarce in prav takšen večji prtč za steklenico, v kateri ima vaš zaročenec liker za goste.

Za konec naj vam še povem, da so moški muhasti in imajo prav posebno, presenetljive in smešne želje in poželjke. Tenkočutna, nekoliko prebrisana in šegava ženska bo že uganila, kje godovnika čevlji žuli. O svojem možu sem na primer prepričana, da bi bil zelo vesel, če bi dobil za god mlado mačko, ker ima te živalce zelo rad in ker bi jo lahko imel doma. Premislite, ali se morda tudi vaš zaročenec ni kdaj mimogrede izdal, kako rad bi imel kakšno živalco, mogoče majhno papigo? Bodite pretrdni in nekoliko tvegajte. Če bi slučajno zgrešili, bi si v takšnem primeru vendar še obdržali sloves originalnosti, kar tudi ni napak.

Upam, da Vas s svojim odgovorom nisem razočarala, in vas lepo pozdravljam.

Saša

NAS NAGRADNI NATECAJ

Kotiček za praktične gospodinje

Za vsak prispevek, objavljen v tej rubriki, plačamo 10 lir

Zelenjavna rižota

Na razbeljeni maščobi prepraži drobno sesekljano čebulo in zelenega peteršilja. Potem prideni — vsakega po eno pest — graha, zrezanega korenja, kolerabice, če imaš, tudi gobe, in vse skupaj do mehkega duši. Dodaj potem prebran in očiščen riž, svež paradižnik ali paradižnikovo mazo, zalij s toplo vodo in duši tako dolgo, dokler ne postane riž mehak, a ne prekuhan. Ko deneš na mizo, potresi z nastrganim parumskim sirom in dai poleg kakršno koli solato.

A. B., Ljubljana.

Drobno pecivo

Iz 25 dek enotne moke, 3 dek kakršne koli maščobe, 4 dek sladkorja,

1 jajca, 4 žlice mlezlega mleka (lahko je tudi konzervirano) in pol pecilnega praška ugneti testo. Razvaljaj ga za nožev rob debelo, zreži na razne oblike in speci v precej vroči pečici. To pecivo je zelo okusno in za današnje čase primerno.

K. V., Ljubljana.

Makovi kolači

Makovi kolači so zelo dobri in poceni. Delajo se iz kakršne koli moke, samo iz koruzne in ajdove ne.

Vzemj četrt litra mleka, 12 dek zmelega maka, 12 dek moke, 12 dek sladkorja, nastrgane skorje polovice limone, malo cimeta, klinčkov in 1 pecilni prašek. Vse to dobro zmešaj, da se sladkor povsem raztopi. Peči v podolgačem pekaču. Ko je pečen, ga shladi, prereži čez pol in namaži z domačo ribezljivo ali kakšno drugo marmelado.

V. S., Moste.

Za vsak prispevek, objavljen v »Kotičku za praktične gospodinje«, plačamo 10 lir. Znesek lahko dvignete takoj po objavi v naši upravi. Po pošti pošiljamo šele takrat, ko se nabere več takšnih nakazil. — Prispevke naslovite na »Uredništvo Družinskega tednika, Kotiček za praktične gospodinje, Ljubljana, Poštni predal 345.

Osvežujoče pijače

Kako si v vročini žejo pogasite

Obiskalo nas je poletje in z njim žeja. Gospodinjam, ki bi rade svojim dragim pripravile osvežilno pijačo in pri tem seveda ne izdale dosli denarja, priporočamo spodnje praktične recepte:

Skuhajte lipov čaj, ga ohladite in mu pridaite precej limonovega soka. Potem ga shranite v steklenice in ga pijte nestadkanega.

Zmešajte malinov sok (če tega nimate, ker napačite, pa jagodov ali borovničev sok) z limonovim sokom, mu pridaite po okusu vode — in dobili boste izvrstno osvežilno pijačo.

Razpolovite zelo zrele češnje, odstranite pečke, potem umijte jagode in obuje polnite z osladkano vrelo vodo. Nato naj vse skupaj četrt ure stoji. Gmolo, ki jo tako dobite, precedite skozi krpo, da dobite sok. Shranite ga v steklenice in servirajte z vodo.

Zmečkajte zelo zrele češnje, precedite njihov sok skozi platneno krpo in mu dodajte limonove lupine. Soku lahko dodate malo sladkorja, potem bo pijača še okusnejša. Češnjevi sok z vodo je zdrava in zelo okusna pijača.

RAZDALJA MED NJIMA

Poletje je. Morda je prav ta topli, mehki čas kriv, da je razdalja med nekaterimi mladimi ljudmi tako majhna, da so na prvi pogled podobni siamskim dvojčkom. Kadar jih srečamo na gozdni stezi ali na samotni poti v predmestju, so tesno pripeti drug k drugemu, ne menč se za ves svet. On jo oklepa okrog pasu, ona njega okrog ramen — ali narobe — in kakor mesečnika tavalta med ljudmi. Navadno je on sicer plašen mladenci, tako da si na cesti ne upa prosi mimoidočega gospoda za ogenj, ona pa dobro vzgojeno dekle, da si nikoli v javnosti ne pudra noska. Toda o ljubezni imata svojevrstne nazore...

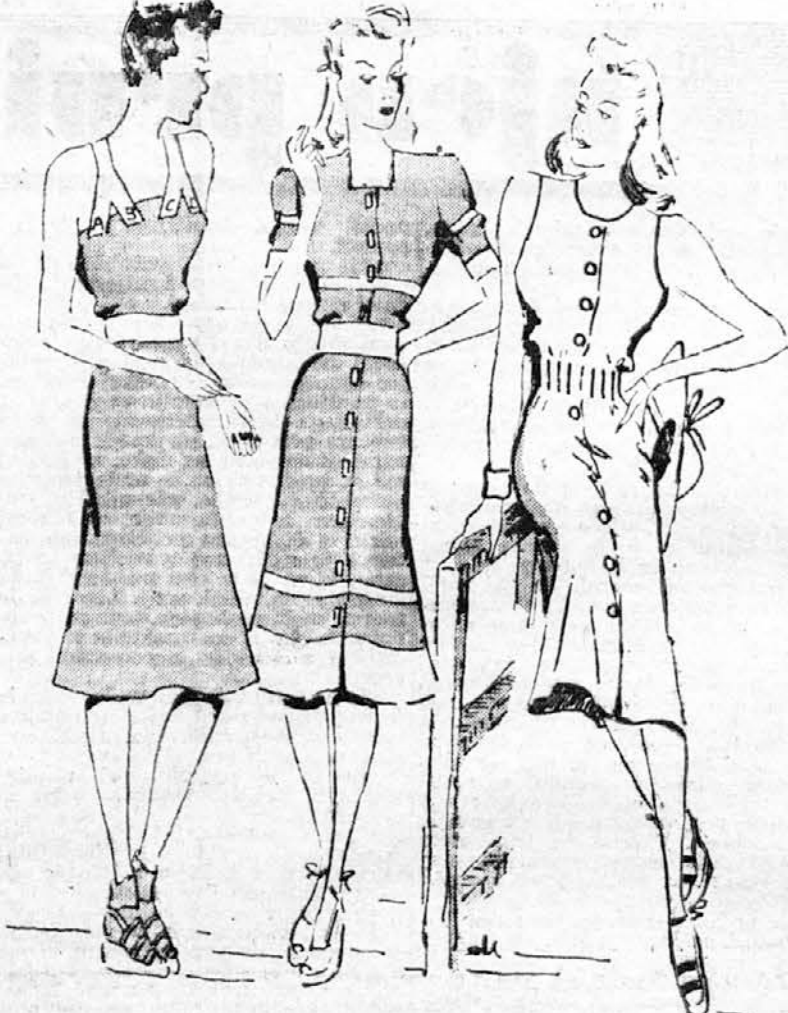
V nekaj mesecih se poročita: zdaj ne hodita več ves dan tesno obeta po cestah, saj se jima ni treba po vsakem sestanku posloviti in vrniti vsak v svojo družino. Nič več ne bodeča ljudi v oči. Vendar se po navadi zgodi med njima nekaj presenetljivega. Ko mine nekaj let, se razdalja med njima, nekoč tako ozka, širi in širi. Ne samo duševna razdalja, temveč zunanja, očitna razdalja, ki jo lahko vsakdo na prvi pogled opazi.

Kolikokrat srečamo na cesti mlad zakonski parček, ki nas prav tako zbode v oči kakor siamska dvojčka. On je vselej dva koraka pred njo kakor kozel, ki vodi čredo, ona, sirota, pa stopa za njim, skuša jo ga ujeti in korakati vstrice njega. Tam, kjer žena najbolj potrebuje moškega varstva, jo on prav gotovo pušči na cedilu: na križišču, pri vstopu v kavarno, v kino. Žena, ki vihravo hiti za možem, razmršenih las, vsa zardela v obraz in vsa zasopla, nas nehoti spomni na splašeno kokoš, ki beži pred avtomobilom. In pogled na takšen zakonski par nam prežene še poslednje iluzije o zakonu.

Te iskricke s ceste so za povprečnega opazovalca pogosto zabavne, še večkrat pa mučne. Ohi, ta razdalja med dvema človekoma je za ves svet kakor odprta knjiga. In nehoti se povprašamo, ali sme postati tako široka, da jo lahko na prvi pogled opazijo tuji ljudje. Prav ista dva človeka, ki sta pred nekaj leti tako očitno vsemu svetu razkazovala svojo ljubezen, zdaj podzvedno in prav tako javno razkazujeta svojo odtujenost. Nekaj tragičnega je v tem, toda hkrati nekaj žaljivega za dostojanstvo zakona.

Marsikdo bo ugovarjal, češ da se včasih za trdo lupino skriva najboljša jedro in da ulegne mož, ki na cesti ženo zanemarija, biti doma kar najbolj ljubezniv zakonski tovariš. Mogoče. Toda izkušnje so pokazale, da trda lupina še ni zanesljivo poročstvo za okusno jedro. Zato je bolje, da skrijemo zakonsko razdaljo — bodisi preozko ali preširoko — lepo za širi domače stene in kažemo skodoljeni in nevoščilivi cesti samo nebržen obraz. S.

PLAČAJTE NAROČNINO!

(Ti trije modeli so risani izrečno za »Družinski tedeinik« in niso bili še objavljeni.)

Tri praktične obleke za sončenje in delo na vrtu v poletnih mesecih. Zanje potrebujemo le malo blaga in tudi kroja so tako preproste, da jih bo marsikatera znala sama ukrojiti in sešiti. Prva je iz rjastorjavega blaga in ima rumene naramnice, okrašene z monogramom v temnomodri barvi. Druga je iz lahke sive svile, počez vsite proge in široki spodnji rob so pa iz rožnate svile. Tretja obleka je malinastordebe barve s prav takšnimi gumbi; v pasu je zozena z vsivki. K tem poletnim oblekam nosimo lahko velik slamenik iz bele ali naravne slame, ki nam varuje oči in obraz pred prehudimi sončnimi žarki.

O LJUBEZNI

Čustva tistih, ki jih ne ljubimo več, so zmerom smešna. Oskar Wilde

Nisem še srečal človeka, ki bi rešnico bolj ljubil kakor lep obraz.

Konfucij

Ljubezen je dragocena cvetlica, a treba je imeti pogum, da jo odtrgamo na robu stranskega prepada.

Stendhal

Da bo vaše krilo zmerom kakor novo

Trije nasveti za troje vrst kril

Tri nevsčnosti so, ki s časom izdajo starost vašega krila in ki izvirajo od treh različnih kroyev:

- a) gladko krilo počasi »izsedite«, tako da dobi nečedno obliko;
 - b) poševno ukrojeno krilo se po živih razvlece in dobi čudne gube;
 - c) nagubano krilo se pri gubah podaljša in tako postane rob neraven.
- To so glavne napake. Zanje vam bomo dali nekaj nasvetov, kako jih boste popravili ali jih vsaj izboljšali. Začnimo torej z gladkim krilom. Zanj je pač najbolje, da že takoj novemu prišijete na narobni strani kos solidnega tankega blaga, takšnega, ki se »ne vleče«, seveda v šive,

Iz stare dečve, ki ima ponošen životek in se dobro ohranjeno krilo, si lahko omislite tako rekoč novo poletno obleko, če jo popravite tako, kakor vam kaže gornja slika. Krilo je staro — na sliki belo s temnomodrim vzorčkom — životek je pa iz novega — na sliki zivordecga — blaga. Da obleka ni videti preveč popravljena, vstavimo ob vratu še širok vložek iz prav takšnega blaga, kakor je krilo, ki smo ga izrezale iz še dobroohranjenega dela životka.

s katerimi je sešito krilo. To je najzanesljivejša pot, da se vam krilo ne bo nikoli izneverilo. Če pa tega niste storili, vam svetujemo tole: krilo z mokro krpo temeljito pripravite. Nato pa zadnji del krila v pasu toliko vsijte, da ne bo več nevsčne okrogline na zadnjem delu.

Poševno ukrojena krila, ki »vlečejo«, razparajte in toliko časa primerjajte in spenjajte, dokler ne bo krilo popolnoma nenagubano. Primerjajte na sebi in popravite spodnji in zgornji rob krila. Nazadnje temeljito prelikajte.

Nagubano krilo razparajte tam, kjer so gube. Ob zgornjem robu ga toliko dvignite, da bo spodnji rob spet raven. Nazadnje polikajte z vlažno krpo.

Porabni nasveti

Nikar ne mislite, da boste prihranile brisačo in kuhinjsko krpo, če jo boste dolgo rabile. Brisača se bo toliko zamazala, da jo boste mogle belo oprati le z močnimi pralnimi pripomočki, to pa škoduje blagu. Če boste večkrat menjale perilo, se bo manj zamazalo in ne bo vam treba uporabljati premočnih pralnih sredstev. Hkrati je to tudi higieničnejše in okusnejše.

Saje iz peči so izborni sredstvo za konzerviranje mesa. Po nekem prastarem receptu polijemo na 1 liter sate iz peči, katero kurimo samo z lesom, 4 litre vrele vode. Pustimo nekaj časa stati in ocedimo čisto vodo. V to vodo namočimo za nekaj ur meso, ki dobi prijeten duh po prekuhanem in se zelo dolgo časa ohrani.

Kadar se vrezete v prst in vam rana hudo krvavi, je najboljša, če raztopite v vodi tableto aspirina in okopljete v tej vodi. Kri bo takoj prenehala teči.

Če vaš mož sezuje vsak večer nogavico z luknjo na prstih, mu enkrat za vselej na najprimernejši način dokažite, naj si nohte na prstih nekoliko krajše postrizje.

Občutljive in malo poteče se noge je prav dobro, vsako jutro in vsak večer okopati v mlačni vodi, ki ji dodamo pest grobe soli. Potem jih moramo dobro zdrgniti, namazati s kolonjsko vodo, v čevlje pa stresemo nekaj talka. Če to večkrat redno ponovimo, bodo noge postale lahke in neutrudljive.

Barvasta poletna obleka in svilen perilo bo veliko lepše in bolj sveže, če vodi, s katero splakujete, dodate nekaj kapljic kisa.

Steklenice in kozarce, v katerih so se nabrale usedline apnenca, najlepše in najhitreje očistite z mešanico močnega kisa in grobe soli.

Če naj se vam poleti mleko ne skisla, mu dodajte za nožev konico natrona.

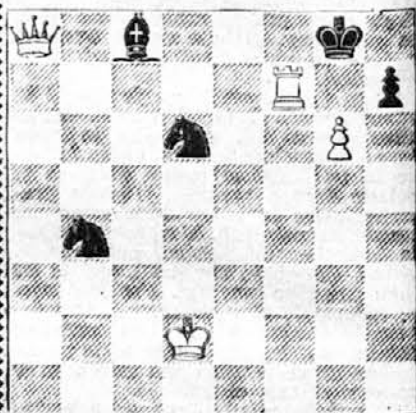
Da bo vsa družina vesela, je treba samo kupiti »Družinski tedeinik«!

ŠAH

Urejuje A. Preinfalk

Problem št. 180.

Sestavil K. Lenner.
(D. Schachblätter 1942.)

Mat v 3 potezah

Ne bo velikih težav, posebno če vemo, da se dama odpravlja na daljšo ekskurzijo.

Vesti

Dodatno k partiji izž. M. Vidmar — dr. Cherubin moremo zdaj še poročati, da je naš mladi mojster delil na onem turnirju v Kottbusu prvo in drugo nagrado z Bogoljubovom in si s tem pridobil pravico udeležbe na letošnjem velikomskem šampionatu. Remizirala sta zmagovalca med seboj in še vsak po dve partiji. Čeprav večina ostalih udeležencev ni bila imenitnega imena, je to vseeno kar lep uspeh.

Na drugem takem kvalifikacijskem turnirju je zmagal Kleninger, na nadaljnjem po presenetljivo 18letni Niphaus pred Samischem in Reilstabom. Stara garda vse bolj prepušča vodilna mesta.

Dr. Aljehin je odigral handicap-match, t. j. hkrati osem partij z uro. Ker so bili nasprotniki zelo močni, rezultat 4 dobitne in štiri remis zanj ni slab.

Stoltz—Karlin 6:2

Malo pred turnirjem v Solnogradu je odigral Stoltz dvoboj z rojakom in letošnjim oficijelnim švedskim prvakom in seveda brez težav zmagal. Tudi spodnja partija razodeva, da mu nasprotnik ni bil dosti kos.

Španska igra

G. Stoltz—Karlin
Stockholm, maj 1942.

1. e4, e5, 2. Sf3, Sc6, 3. Lb5, a6, 4. Ld4, Le5 (velja za nekoliko nesolidno, a ovreči tudi praktično ni lahko; Sf6 ali d6 je običajno), 5. 0-0 (do nedavna je veljalo za najostrejšo 5. c3, toda Aljehin je nato presenetil z Df6!), b5 (poteza je najbrž potrebna, čeprav ni brez pomislekov), 6. Lb3, Sf6, 7. c3, Lb6, 8. d4, 0-0? (De7 je ležalo na dlani, medtem ko zdaj pade kmeti), 9. Sxe5, Sa5.

Črni se že zateka k umetnim; Sxe5, 10. de5, Sxe4 ali takoj Sxe4 vedno za vrne Ld5; to je ravno slaba stran b5, ki si jo je črni seveda še nepotrebno in pošteno poslabšal, 10. Sxf7? (beli je mogel na pet načinov braniti osvojenega kmeta, toda spušča se raje v avanturo, ki pa teoretično ne prinaša zmage), Sxb3 (?).

Črni je tu imel možnost, da belega prisili na remis: Txf7, 11. Lxlf7+, Kxf7, 12. e5, Sd5, 13. Df3+, Ke6! in beli za čudo ne more pravočasno okrepiti napada, marveč le vzdrževati z Dg4—f3 večni šah; na 14. g4 se brani črni z g5, na 14. Dg4+, Kf7, 15. Lg5 pa z Dg8; pozicija bi bila tudi pri drugičnih nadaljevanjih precej izenačena: beli ima 2 kmeta za veliko kvaliteto, morda bi jo pa beli vseeno nadaljeval, a zmaga bi ne bila tako lahka, kakor če bi kmeta branil, 11. Sxd8, Sxal, 12. Te1, Txd8 (črni ima samo trenutno veliko za damo, saj je Sa1 izgubljen), 13. Lg5, Tf8, 14. Sd2, e5, 15. Lxlf6, Txf6, 16. e5, Tf4, 17. de5, Lxe5, 18. Se4! Ker se je poleg Dxa1 odprla še groznja Dd5+, se je črni upravičeno vdal.

K problemu št. 175.

Moogo reševalcev je bilo pri tem problemu gotovo na prvi poti, a rešitev so vendar ni hotela povsem skladati. To je razumljivo. Trdajava v kotu a8 mora namreč biti bela, kakor je hotel avtor, in ne črna, kakor si je zamislila njegova Muhavost tiskarski škrat.

Ker to nesrečno bitje za dobrih petsto let odjemlje grehe vsake tiskarskega sveta, si mu dovolimo napraviti tudi naš primer. Poudariti pa hočemo, da ta pojem ne vsebuje samo izgovarjanja na nenaklonjenost okolice, ampak tudi odlopano priznanje lastne zmotljivosti in nepazljivosti. Če je črno na belem napaka, naj bo tudi opravilo.

S tem želimo potolažiti jezo in negotovost reševalcev, ki so se zaman mučili z prevelikim problemom. Upamo tudi, da ostan ne bo zlepa več treba mečati vaj takih dobrih tiskarskih spak med plemenite šahovske figure.

Rešitev problema št. 178.

V zadnji potezi je črni rokiral, pri čemer je vzel belega skakača na f8. Po igralnih pravilih pa rokiral ni dovoljena, če mora igralec pri tem vzeti kakšno figuro ali če kraj preskoči oziroma zavzame napadeno polje. Črni torej v našem primeru ne sme rokiral, marveč mora potegniti kralja. Možno je samo Kxf8, nikar matira c7—c8. Črni bi se tudi drugače ne mogel več rešiti.